PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XVII ЛЮТИЙ, 1976 ЧИСЛО 2

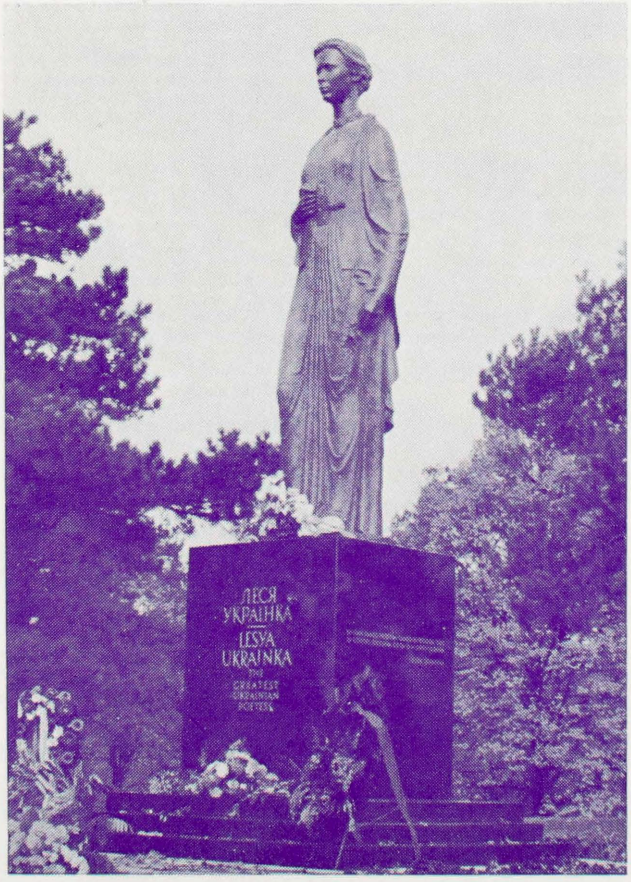

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XVII ЛЮТИЙ, 1976 Ч. 2

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді	$6.00
Передплата до інших країн	6.00
Поодиноке число	60

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 2 FEBRUARY, 1976 VOL. XVII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada	$6.00
Subscription in other countries	6.00
Single copy	60

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
Співцеві волі	1
Ярина Зоряна — Моїй приязні	2
Леся Українка — Як я люблю оці години...	2
С. Стечишин — Українська жінка в минулому і сучасному	3
Г. Романчич-Ковальчук — Звіт Ради Музейної Фундації Союзу Українок	8
Пожертви на будову Музею	10
Уляна Кравченко — Спогади учительки	11
Катерина Мурашко — Лікарка патріотка	13
Галя Гендерсон головою Шкільної Ради	14
Ганна Янішевська — Делегатський З'їзд Об'єднання...	17
Відділ для дітей	20
Катруся Чернявська — Дивись, слухай, говори	22
Звіт пров. з'їзду у Східній Канаді	24
Семінар Союзу Українок в Манітобі	25
Громадська і родинна хроніка	27
Домашнє господарство	32
Українська вишивка	32

НА ОБКЛАДИНЦІ — Пам'ятник Лесі Українці у Гай Парку в Торонті

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ У ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

1. Батьки і діти — Т. Горохович	$ 1.00
2. Блискуча Зоря (про княжну Анну) — Митр. Іларіон	$ 0.50
3. Вибране — Г. Мандрика	$ 1.50
4. Видатні жінки України — Н. Полонська-Василенко	$ 6.00
5. Да Девелопмент оф Юкраінян Класикал Мюзик — Д. Козій	$ 0.50
6. Довідник про Союз Українок Канади	$ 0.10
7. Листки узорів з мистецької книжки (хрестиками, яворівкою, низин.)	$ 0.25
8. Дорогами сорокріччя — Н. Когуська	$ 1.50
9. Збірка мат. на 100-річчя з дня нар. Л. Українки	$ 2.50
11. Навчаймо дітей укр. мови — Митр. Іларіон	$ 0.20
12. На крилах пісень (пісні з нотами на слова Л. Українки)	$10.00
13. На роковини І. Франка	$ 1.00
14. П'єси для молоді	$ 2.50
15. Програма на свято матері	$ 1.50
16. Програма на свято книжки	$ 1.00
17. Програма для садочків	$ 1.50
18. Програма для Мол. Відд. СУМК	$ 2.00
19. Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	$ 1.00
20. Про життя і творчість О. Кобилянської	$ 0.50
21. Підручник для Надзірної Ради Мол. Від. СУМК	$ 7.00
22. 50-річчя здобуття громадських прав — Г. Янішевська	$ 0.75
23. Релігійні мотиви у творах Л. Українки — Н. Когуська	$ 0.50
24. Статут Союзу Українок Канади	$ 0.25
25. Твори Л. Українки (в англійській мові) — КУК	$ 7.50
26. Три сильветки — Л. Білецький	$ 1.50
27. Українська господиня (куховарські приписи, старе видання)	$ 0.50
28. Українські коляди (з нотами) — С. Яременко	$ 0.75
29. Українська жінка в хореографії — М. Пастернакова	$ 3.00
30. Чверть століття (історія СУК), тверда оправа	$ 2.50
31. Чверть століття (історія СУК), м'яка оправа	$ 1.50
32. Чарівний діямант — М. Погідний-Угорчак	$ 2.00
33. Юкраініан Ембройдери	$ 7.00
34. Юний Скоморох (п'єси для молоді)	$ 6.00
35. Я вернуся (стрілецькі оповідання) — О. Крамар	$ 0.50
36. Українські хресні імена (в англійській мові) — Р. Гаук	$ 1.00

Також на складі маємо:

Візитівки (плейс карс) зі смолоскипом (тузин)	$ 1.00
Жетони з портретом Л. Українки	$ 0.25
Конверти з листовим папером, що на ньому смолоскип (тузин)	$ 0.75
„Смолоскип" — відзнака Союзу Українок Канади	$5.00
Срібні ложечки зі смолоскипом	$6.50

Адреса Централі:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

A25, 11024 - 82 Avenue

Edmonton, Alberta, Canada

T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК XVII ЛЮТИЙ, 1976 ЧИСЛО 2

Співцеві волі

З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНЦІ В КАНАДІ

На шлях я вийшла ранньою весною
І тихий спів, несмілий заспівала,
А хто стрівався на шляху зі мною
Того я щирим серденьком вітала
"Самій не довго збитися з путі
Та трудно з неї збитись у гурті".

Л. УКРАЇНКА

Убраний в осінню красу великий Гай-Парк у Торонті гостинно відкривав браму і приймав у себе небувалих досі гостей. Вони йшли й їхали одного недільного дня, заповнювали просторі місця широкої долини і шумливий гомін людської мови стелився в глиб і простори.

Багато їх прибувало. Тисячі їх збирались того святочного дня, прибували сюди з різних кінців країни і з-поза неї, як гості.

Не шумів того дня своїм листям Гай-Парк. Огорнутий сірим серпанком хмар, тихо мовчав, притаївшись і приглядався подіям. А люди все йшли та йшли. Привела і скликала їх всіх сюди ця вилита з бронзи жіноча постать, яка раптом з'явилася тут. Висока, ніжна, задивлена в простори. Обличчя її насичене величчю і ожиданням. Це новий поселенець Гай-Парку — дочка далекої України.

Це задля неї зійшлись всі ці люди — сини і дочки землі української. Вони прийшли поклонитись їй, співцеві волі, за дари духа, за заповіти, за скрижалі, що їх вона виписала для прийдешніх:

"До тебе, Україно, наша бездольная мати,
Струна моя перша озветься,
І буде струна урочисто і тихо лунати,
І пісня від серця поллється.

По світі широкому буде та пісня літати,
А з нею надія кохана
Скрізь буде літати, по світі між людьми [питати,
Де схована доля незнана?

І може зустрінеться пісня моя самотная
У світі з пташками піснями,
То швидко полине тоді тая гучная зграя
Далеко, шляхами тернами.

Полине за синеє море, полине за гори,
Літатиме в чистому полі,
Здійметься високо-високо в небесні простори
І може спітка тую долю.

І може, тоді завітає та доля жадана
До нашої рідної хати,
До тебе, моя ти Україно мила, кохана,
Моя безталанная мати.

І заслухувались дерева, квіти і цілий Гай-Парк у довгі блискучі промови, есеї, у мистецтво слова, у поетичні рядки, у пісню співця України.

"Я на гору крутую крем'яную
Буду камінь важкий підоймать
І вагу несучи ту страшную,
Буду пісню веселу співать."

Це був незабутній 1975 рік, в якім здійснилась довголітня мрія українського громадянства Канади, зокрема мрія українських жіночих організацій в Канаді вшанувати свою неабутню поетку Лесю Українку.

Ярина Зоряна

Моїй приязні

За теплоту очей... стиск руки... за зрозуміння... за шляхетну жертвенність... за сердечну розраду та пораду... за щиру правду, дякую, приязне моя!

Ти мене прийняла такою як я є... не в карнаваловому, викривленому люстрі... не зі штучно підмальованими прикрасами, лише такою як Бог сотворив.

Ти була дзеркалом моєї душі, в якому я бачила своє справжнє обличчя.

Ти йшла побіч мене в соняшному світлі, Ти ще ближче була побіч мене в тіні.

Ти була моїм фосфоровим світлом, просвічувала мої дороги... коли довкруги мене було темно.

Найбільше дякую Тобі за це, що я могла з Тобою голосно думати. Перед Тобою я розкривала своє серце... а Ти згортала в долоні розуму все, що має вартість для людства... викидала інше непотріне на сміття.

Ти ніколи не порпалась за "гниллю" у смітнику... Ти завжди давала мені підтримку міцну!

Ти ніколи не сміялась з моєї невдачі... Ти піддержала мої плечі... помогла стати... про слабощі мої Ти лише зі мною воліла розмовляти.

Щастям горить моя душа, що на шляху життя — я нектар тривкої дружби знайшла. Їхні всі імена — вкарбувало глибоко — моє чуття!

У вічности: шляхетна там Оксана, найкращий друг там — рідна, люба Мама... і пані Ростислава... я відчуваю поміч їхню із просторів.

Тут ще зі мною: Вікторія, Віра, Валя, Ганна, Надя, Оля — свої, Ненсі, Гелен, Дженет (хоч чужі).

І кожна на свій лад — неоцінений принесла для мене скарб!

За нектар тривкої приязні — дружби, я клоню голову низенько перед тінню ТИХ, що відійшли...

Я держу голову високо вгору — для ТИХ, що разом зі мною на стежці життєвій ідуть!

МІЖ ВИДАТНИМИ ЖІНКАМИ САСКАТУНУ...

Хоч Міжнародний Жіночий Рік 1975 належить уже до історії, то з нагоди того року між різними замітними подіями по більших містах Канади відбувались спеціяльні відзначування жінок. Були це вибрані поодинокі особи, які відзначились у різних ділянках життя, осягів і творчої праці — в політиці, журналістиці, музиці, мистецтві, літературі та громадських послугах.

Як подає »Саскатунський Стар Фінікс«, то там з нагоди Міжнароднього Року Жінки вшановано 50 видатних жінок цього міста.

У згаданім вже числі 50 саскатунських жінок знаходяться прізвища вісьмох заслужених і видатних українок міста Саскатуну — Анна Бушуцька, Сильвія Федорук, Галя Гнатишин, Галя Кудрик, Люся Павличенко, Савеля Стечишин, Марія Ткачук, Джені Валтерс (українка, з дому Малимук).

Церемонія вшанування відбулась 26 листопада під час бенкету в Саскатун Сентеніял Авдиторії, на якім промовляла (також українка) адвок. Р. Андрейчук. Ціла програма відзначування відбулась заходами Громадського Комітету Статусу Жінки в Саскатуні.

Леся Українка

Як я люблю оці години праці,
Коли усе навколо затиха
Під владою чарующої ночі,
А тільки я одна неподоланна
Врочистую одправу починаю
Перед моїм незримим олтарем.
Летять хвилини — я не прислухаюсь.
Ось північ вдарила — найкращий праці час, —
Так дзвінко вдарила, що стрепенулась тиша
І швидше у руках забігало перо.
Години йдуть — куди вони спішаться?
Мені осіння ніч короткою здається,
Безсоня довге не страшне мені,
Воно мені не грозить, як бувало,
Непевною і чорною рукою,
А вабить лагідно, як мрія молода.
І любо так, і серце щастям б'ється
Думки цвітуть, мов золоті квітки
І хтось немов схиляється до мене
І промовляє чарівні слова,
І полум'ям займається від слів тих,
І блискавицею освічує думки.
Передсвітом чорніє ніч надворі,
І час гасити світло, щоб його
Не засоромив день своїм сіянням.

Савеля Стечишин

Українська жінка в минулому і сучасному...

(Доповідь на краєвім з'їзді СУС в Едмонтоні, 23 серпня 1975 р.)

При Об'єднаних Націях сформовано кілька років тому Комісію Статусу Жінки з метою розглянути становище жікни в окремих країнах та шукати способів полегшення її долі. Ця Комісія зробила внесок в О.Н., щоб відзначити 30-річчя існування Об'єднаних Націй проголошенням 1975 року МІЖНАРОДНИМ РОКОМ ЖІНКИ. З того приводу запляновано різні конференції для обговорення статусу жінки в окремих державах з наміром виправити серйозні недоліки і сприяти співпраці жінок усіх народів для мирного розвитку життя у світі.

Усі держави, члени О.Н., дуже поважно віднеслися до цього задуму і проголосили в своїх країнах 1975 рік МІЖНАРОДНИМ РОКОМ ЖІНКИ. Президія Світового Конґресу Вільних Українців проголосила те саме, але, на пропозицію Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, надала йому українського характеру, проголосила його РОКОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ, а з тим сполучено ще й 90-річчя українського жіночого руху.

Комісія Прав Людини при СКВУ постановила віддати в цьому 1975 році особливу увагу українській жінці, зокрема жінці-політичному в'язневі в Україні. Ця Комісія спільно з представницями СФУЖО устійнили плян праці з увагою на оборонну акцію, як, наприклад, громадські маніфестації, семінари, збирання підписів до О.Н. під петицією в справі амнестії жінок - політв'язнів, участь у міжнародних конференціях та інших діях, організованих О.Н.

Такий плян праці намічено для відзначення РОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ, щоб дати світові знати про національне й соціяльне поневолення української жінки в Совєтському Союзі, про її невільничу працю, про переслідування, про заслання до тюрем тільки за те, що українська жінка стає в обороні своїх національних і людських прав, які їй законом належать, бо СССР підписав Декларацію Людських Прав, але їх не додержує.

РІК УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ ще не закінчився і ще не пора робити загальні підсумки, але вже є деякі поважні досягнення. Одною з таких великих акцій, що вийшла успішно, це участь українських жінок у світовій конференції у Мексико, що відбулася в червні і тривала два тижні. Крім офіційної Міжнародної Жіночої Конференції для делеґатів держав, що належать до О.Н., відбувалася одночасно неофіційна конференція під назвою ТРИБУНА для всіх заінтересованих жіночою проблематикою.

На офіційній конференції виступали делеґати Совєтського Союзу і, як звичайно, повторювали ту саму брехню про ідилично-щасливе життя жінок у СССР. Кожна делеґатка, як того можна було сподіватися, мала свого ангела хоронителя.

Українські жінки вільного світу брали участь у неофіційній конференції, ТРИБУНІ, і репрезентували СФУЖО. До української делеґації входили і чоловіки від СКВУ. Жінки зуміли як слід представити справу поневолених українських жінок в Україні шляхом виступів на сесіях, пресовими і телевізійними інтерв'ю, особистими зустрічами з видатними одиницями, прочитанням на сесії заяви, яка закликає жінок світу діяти організовано для звільнення жінок - політв'язнів в Україні, розданням учасникам відповідної інформативної літератури про проблеми українських жінок у СССР. До великої акції належала дводенна голодівка десятьох жінок, що привернула увагу преси і зробила українській справі великий розголос. Акція української делеґації в мексиканській конференції вийшла вдалою і показує, що українки повинні брати організовану й масову участь у таких світових зібраннях.

Саме тоді, коли в цілому світі готувалися до відзначення Міжнародного Року Жінки, в Україні започатковано це свято арештуванням жінки, жінки - інваліда Оксани Попович і засудженням її на 8 років ув'язнення і 5 років заслання. Ніде в цілому світі нема такої поліційної системи, яка поважилася б на таку нелюдяну поведінку, щоб каліку на милицях засудити на невимовно жорстокий термін ув'язнення, і то саме на початку Міжнародного Року Жінки. За що ж її засудили? Засудили за те, що знайшли її підпис під пе-

тицією в справі Караванського ще 1969 року і за те, що вона була знайома з особами, що стали в обороні В. Мороза. Це уважається злочином, що заслуговує на тяжку кару.

Крім Оксани Попович, в совєтських тюрмах караються давніш заарештовані українки-політв'язні — Ірина Сеник, Ірина Калинець-Стасів, Надія Світлична, Ніна Строката, Стефанія Шабатура та інші. Це просто наруга над постановами Декларації Прав Людини, яку підписав Совєтський Союз.

У СССР кожного року в день 8 березня святкують дуже бундючо ДЕНЬ ЖІНКИ. В той же день ославлюють жінок в радіо, на телевізії і в пресі за виконання високих норм праці. Рік річно в той день говорять про щасливе і рівноправне життя жінок в совєтах. Цього року з приводу Міжнародного Року Жінки ще більше підкреслюють освобождення жінки комуністичною партією, нагороджують доярок і свинарок орденами за їх заслуги для держави. Іншими словами День Жінки в СССР служить для того, щоб ще більше поневолити жінку.

Це правда, що за законом совєтські жінки освободжені, зрівняні в правах з чоловіками. Але який це глум, яка наруга над людською гідністю. Жінки звільнені з домашніх обов'язків, а примушені копати рови, прокладати дороги, накидати сніг на вантажні авта, двигати на плечах цеглу при будові будинків, працювати в копальнях на каменоломах. А над ними наглядає і дає директиви кремезний, фізично здоровий чоловік. Совєтська жінка виконує найтяжчу працю, в найтрудніших обставинах. Спрацьована й виснажена цілоденною працею, вона ще мусить здоганяти роботу в хаті, зварити, попрати й доглянути дітей.

Це називається освобождення жінки, це рівноправність. Це щасливе життя, це велике досягнення совєтської жінки.

Закріпощене становище совєтської жінки найбільше відчуває УКРАЇНА, бо в Україні з рабством жінки сполучене ще й національне й релігійне переслідування, щоденні арешти, заслання до тюрем і невільничих таборів праці. Освобождення жінки в Україні комуністичним режимом зробило її чорноробом, рабинею і поставило її до найнижчої кляси суспільства, нижчої від погорджуваної касти в Індії. Це совєтська рівноправність жінки; це пошана до жінки.

В цьому Році Української Жінки припадає 90-ліття українського жіночого руху в Україні. З того приводу відмічаємо цю велику річницю, бо умови, що зродили український жіночий рух, в'яжуться з Роком Української Жінки.

Український жіночий рух почався 1884 року в Галичині й одночасно у Наддніпрянщині. Це були роки, коли скрізь у світі зростав рух національного відродження. Зродився він і в Україні. Українські жінки приєдналися до того всенародного прямування до волі. Україна в тих часах була поділена на двоє — Наддніпрянщина під Росією, Західна Україна під Австрією.

У Наддніпрянщині всі шляхи для легальної праці були закриті, отож приходилося активістам іти нелегальною дорогою, тихцем. Обставини у Наддніпрянщині не вимагали в жінок проявити себе в окремому жіночому русі, тому там жінки разом з чоловіками належали до конспіративних організацій, ішли в народ, будили його до життя, провадили просвітянську діяльність. Наддніпрянські жінки стояли твердо на національних засадах і працювали з чоловіками як рівні з рівними. Їхньої опінії навіть нераз чоловіки боялися, коли виринали пляни конспіративної праці, що могла не вдатися.

У той же самий час обставини в Західній Україні були зовсім відмінні. Там панувала Австрія з її німецькими впливами. Дух німецького мілітаризму, німецької патріярхальної традиції, німецької концепції вищости чоловіка витиснули свій знак на психіці людей в Західній Україні, а зокрема на психіці жінки. Українська жінка в Західній Україні почувалася приниженою, упокореною, підлеглою чоловікові. Вона не мала тих самих прав, що мав чоловік. Вона не мала вступу до самостійної праці, ані до вищої освіти. Вона навіть не вважалася людиною. Наталя Кобринська бачила це важке положення української жінки і постановила поліпшити її долю боротьбою за рівні права шляхом жіночого руху. За її старанням засновано в Станиславові перше жіноче товариство з метою самоосвіти. Цим товариством Кобринська внесла свіжий оздоровлюючий подув в українське життя. Це допомогло українській жінці стати на ноги та упевнитися, що вона людина і має свою вартість. Кобринська боролася про вступ жінок до університету. Того ж року самі старання про вступ жінок на вищі курси провадила в Києві Олена Добро-

граєва. Тому рік 1884 став історичним і від нього датується український жіночий рух.

У зв'язку з Міжнародним Роком Жінки нам треба знати, що українська жінка ніколи не була поневоленою; ніколи не була рабинею; ніколи не закривала свого обличчя чадрою на східній спосіб; ніколи не була відокремлена в жіночій частині будинку; ніколи її не продавали й не купували; ніколи не мала вона над собою володаря, якому мусіла б підлягати й коритися. Вже в далекій давнині, ще на світанку нашої історії українська жінка була самостійною одиницею, рівнорядним товаришем чоловіка, рівноправним подружнім партнером. Вона користувалася великою свободою, пошаною в родині і в громаді, тоді коли жінки в інших народів були невільницями. Ніякий інший народ на світі не має такої світлої традиції.

Рівноправність українки зродилася і закорінилася в матріярхаті, що існував в житті нашого народу в далекій давнині, ще в трипільських часах, кілька тисяч років перед Христовою ерою. Матріярхат це такий суспільний лад, в якому мати є головою родини і всього роду, а не батько. Вся родова приналежність і маєток ідуть по жіночій лінії. Навіть діти належать до роду матері й отримують маєток від братів матері. Брати матері грають в родині більшу ролю, ніж її власний чоловік, тобто ніж батько її дітей.

Матріярхат зродився з потреби. В далекій давнині мирне, осіле хліборобське життя при землі вимагало не фізичної сили чоловіка, а стабільної моральної сили жінки. Тому вивищення жінки - матері виникло зовсім природним процесом. До того в давніх часах існував погляд, що жінка - мати володіє таємницями народження, бо тільки вона родить дітей, а не чоловік. А що й земля родить плід, то виник погляд, що плодотворчість землі залежить від таємної сили жінки - матері. Мати вважалася посередником між людьми і вищою силою, що керує життям. Вона була жрекинею, священиком і без її благословення не обходилася ніяка дія. Не до батька зверталися, а до матері — "Благослови, мати, поле зорати"; "Благослови, мати, збіжжя зібрати"; "Благослови, мати, під вінець стати". На такому ґрунті виникла велика пошана до жінки - матері.

В пізніших часах, коли матріярхат заник і роля чоловіка стала більш замітною, то жінка не втратила своєї рівноправности і залишилася свобідною впродовж віків. Аж у новіших часах, під впливом патріярхального суспільного ладу сусідних країн, становище української жінки стало до деякої міри принижене, особливо в Західній Україні.

Доказом, що в давнині існував матріярхат в українського народу, є немало залишків, що й досі збереглися в нашому фолкльорі, деяких звичаях, приповідках, народних піснях, обрядах і переказах. Наприклад, пісня — "Сіяв мужик просо, жінка каже мак. Ой так, чи не так, нехай буде з проса мак". Ця пісня передає гумористично волю жінки. Самостійна вдача жінки прекрасно зображена в народній пісні "Ой чорна я си чорна", в якій дівчина не чекає на слово хлопця, а сама йому заявляє, що його полюбила. Замітний тип самостійної жіночої психіки і свободолюбности це наша леґендарна Роксоляна, Настася Лісовська з Рогатинщини, що попала в татарський полон 1520 року молодим дівчам і стала улюбленою жінкою турецького султана Сулеймана II. Вона не хотіла підкоритися східним звичаям, отже відмовилася закривати лише чадрою на східній спосіб, відмовилася жити ізольованим життям в гаремі і скрізь разом з султаном являлася на різних зібраннях, хоч цього не дозволяв турецький закон. Вона фактично керувала турецькою державою. Маємо цілу ґалерію історичних постатей наших княгинь, що виступали як рівноправні самостійні одиниці.

Найбільше залишків матріярхату маємо в наших стародавніх весільних обрядах. Головну ролю у весільних обрядах грає мати, а не батько. За старосту все вибирали брата матері, тобто дядька молодої. Від найдавніших давен українська дівчина брала на голову весільний вінок, знак дівоцтва, а не накривало, як це було в інших народів. Нераз жених не знав, хто там є під тим накривалом, і його деколи обдурювали, підсували не ту, яку він собі вибрав. До того українська дівчина могла дати хлопцеві гарбуза, значить вона була вільна у виборі жениха. Це теж замітний залишок з матріярхату.

Дуже цікаві спостереження про сватання в Україні записав французький інженер Боплян, який перебував в Україні в роках 1630 - 1647. Він був на польській службі, завідував будовою фортець, студіював краєзнавство і нарисував багато карт (мап) України. Ці карти тепер знаходяться в Британському Музеї в Лондоні.

Про сватання Боплян пише таке: "На Україні, власне на перекір усім народам, не хлопці сватають дівчат, а дівчата пропонують їм свою руку і рідко не досягають своєї мети". І цей звичай існував в Україні не так то дуже давно. Справді шкода, що він не зберігся до сьогодні, бо може було б менше у нас мішаних подруж.

Давніше в інших народів батько продавав дочку женихові, а якщо дівчина противилася, бунтувалася, то батько силою її тягнув. Цей звичай в англійців укультивувався і сьогодні батько парадно веде дочку до шлюбу й передає її женихові. Це залишок поневолення жінки. Дехто з українських батьків наслідує цей звичай і приводить дочку до церкви та передає женихові. Український звичай далеко кращий — молоду пару зустрічає священик при вході до церкви. Англіканська церква змодернізувала цього року свій шлюб та повідкидала все, що понижає жінку, а разом з тим відкинула цей стародавній звичай парадного передання батьком дочки женихові.

До залишків поневолення жінки належить і звичай накривати голову хусткою або капелюхом у церкві. Християнство зродилося на Близькому Сході, де жінки були поневолені, вважалися негідними і мусіли оту свою негідність прикрити накриттям голови, коли входили в церкву. Ще й досі жид у своїх щоденних молитвах дякує Господеві, що сотворив його чоловіком, а не жінкою. Ще й досі жінки на Сході закривають обличчя чадрою і не мають права свобідної людини. Саме на такому ґрунті запроваджено звичай накривати голову в християнській церкві. Але цей звичай українцям чужий, бо українка ніколи не була поневоленою. Донедавна одружена українська жінка накривала голову хусткою, притримуючися народного звичаю, який тепер зовсім затратився під впливом нових умов життя. Життя настільки змінилося, що тепер навіть і капелюхи вийшли з моди, тому жінки йдуть до церкви простоволосі.

Про правне становище української жінки в минулому знаємо із збірника законів "Руська Правда", що князь Ярослав Мудрий подбав затривалити на письмі. На підставі записаних ним законів староруське право не ставило ніяких обмежень жінці. Вона була рівноцінна з чоловіком і мала право на власний маєток. По смерті її чоловіка вона була спадкоємцем маєтку і не мала над собою опікуна, могла маєтком вільно розпоряджати. Такої свободи відносно маєтку не мали жінки в інших країнах. Наприклад, в Англії ще до недавна існував закон про Первородність, на підставі якого маєток ішов не на жінку-вдову, а не найстаршого сина, навіть хоч би син був малолітним або недорозвиненим. Цей закон скасовано тільки недавно.

Під оглядом особистої свободи українська жінка могла брати участь в товариському житті, на пирах та ігрищах в товаристві свого чоловіка або й без нього. Вона була самостійною, підписувалася своїм батьківським прізвищем, а не прізвищем чоловіка, вживала своєї печатки на документах. Якщо вона була з вищої кляси, приймала посольства, мала власне військо і сама ним розпоряджала.

Матріярхальний суспільний лад закріпив в українського народу глибоку пошану до матері. Культ матері відбився широко в народних піснях та літературі. Нема в поезії ніякого народу в світі такого ніжного і шанобливого вислову до матері, що його дає нам наш народний поет Тарас Шевченко. Це бачимо в поемах "Марія", "Неофіти" та в інших. Благословення матері або її молитва рятує від всякої недолі. Образа матері вважається великим гріхом.

В Україні жінка була товаришкою життя чоловіка, була рівноправним подружнім партнером, тому й назва ДРУЖИНА прийнялося від слова друг, приятель.

В цьому РОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ нам треба знати, що крізь усю нашу історію українська жінка проявила себе словом і чином як свобідна, самостійна, повноправна одиниця. Вона з мечем у руці, поруч чоловіка, боронила свою батьківщину. Вона зложила великі й творчі вчинки в розвиток життя українського народу. Українка видала великих чоловіків, героїв, мислителів, письменників, творців духа, але й видала вона так само світлі постаті високоідейних жінок, творців і сторожів духа, культури, мови, мистецтва, традицій і моральних питоменностей українського народу. А ці заслуги ставлять українських жінок на виключне місце в нашій історії та історії світового жіноцтва!

Ми горді, що українська жінка має за

(Докінчення на ст. 14)

Нові зміни в Канадському Акті Асекурації Проти Безробіття можуть торкати ВАС.

Вони відносяться до таких справ як:

- добровільне покинення праці (починаючи з 4 січня, 1976)
- поширення виплат в часі безробіття (починаючи з 1 липня, 1976)
- виплати людям понад 65 років і старшим (починаючи з 1 січня, 1976)
- виплати для осіб на вашому вдержанні (починаючи з 4 січня, 1976)
- виплати в часі вагітности (починаючи з 1 лютим, 1976)

Якщо хочете більше інформацій про ці й інші зміни, дістаньте собі брошуру *"Гват Геппенс Нав..."* в вашому місцевому ЮІС офісі.

Unemployment Insurance Canada

Assurance-chômage Canada

Robert Andras, Minister, Manpower and Immigration

Ганка Романчич-Ковальчук

Звіт Ради Музейної Фундації Союзу Українок Канади

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Сорок років минає, з часу коли я вперше говорила, на з'їзді 1936 року, про створення Музею Союзу Українок Канади. Повернувшись із Конґресу Союзу Українок, що відбувся в Станиславові 1934 року, я привезла повні скрині вибраних речей з Галичини, Буковини, Полісся, Волині і Лемківщини, а навіть із Закарпаття.

При цій нагоді, пригадую членству, що на цьому Конґресі був покликаний СВІТОВИЙ СОЮЗ УКРАЇНОК і наш Союз в Канаді, якого я була делеґаткою, з гордістю остається основоположником цієї великої, славної організації, яка обнімала українське жіноцтво, розкинене по цілій кулі земській, але з'єднане українською душею . . .

Різні контести, вистави й компетиції дали доказ, що треба нам сталого скупчення українського народнього мистецтва, наприклад: — в часі Конвенції Міжнародних Журналістів і Преси в Вінніпеґу, в якій участь взяла преса цілої Америки і Европи, а хоч би і в компетиції, яку улаштувала Компанія Сі-Ен-Ар у Західній Канаді — (коли еміґрація українців була закрита), щоб доказати урядові, що впущення нової еміґрації не понижить, а радше збагатить, Канаду. Це були роки тяжкої економічної кризи, так званої "Hungry Thierties". Покликані до участи в цій компетиції були: в Манітобі К. Продан, в Саскачевані Юліян Стечишин і Іван Мадюк, в Альберті Ганка Романчич і Василь Підручний.

У справі організування Музею наші чоловіки, на жаль, не прийшли на зустріч жіноцтву. Радше вважали, що краще використати свої зусилля та діяльність на зміцнення репрезентації членства в складі Союзу Українців Самостійників.

Вибух другої світової війни значно припинив розгін у розбудові нашого Музею. Все ж таки, сьогодні маємо головний Музей в Саскатуні, сильні філії у Ванкувері, Едмонтоні, Вінніпеґу і Торонті з багатими експонатами народної культури і мистецтва

Тепер, ми закликаємо до ширшої розбудови наші складові організації, закликаємо ставати членами, бо ж до дальшого розвою нам конче треба фінансової допомоги і спільних зусиль, щоб збудувати НОВИЙ МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ!

Прийнявши головство Ради Музейної Фундації на З'їзді 1973 року, я негайно виїхала на окружний з'їзд до Етелеберт в Манітобі, й до Музею в місті Давфині, щоб цим проєктом зацікавити й познайомити наше громадянство

Пізніше, я промовляла на з'їзді у Віндзорі, Онт, на якому Екзекутива на Східну Канаду, з великим одушевленням звітувала про видання буковинських взорів в альбомі Цей проєкт започаткувала голова Екзекутиви, пані М Телеґа з своїми урядницями, що закінчився добрим успіхом.

Року 1974, я перебувала чотири місяці в Альберті, починаючи від спільних нарад складових управ СУС в Едмонтоні Мені пощастило набути деякі цінні експонати до Музею, з різних околиць.

Як гість-промовець на Ювілейному Святі ім. Княгині Ольги у Веґревіл, пригадала учасникам, як то в тридцятих роках, членки цього відділу, одного із перших в Канаді, помагали збирати речі для „майбутнього" музею (Ксенька Кирилюк, Ганка Романчич, Калина Засійбіда, Михайлина Делаврак, Марія Музика, Анна Підручна та інші).

Участь моя в спільнім фестивалі Hilstoric Villiage and Pioneer Museum, на кілька миль від містечка Віллінґдон, Альберта, була одна із найбільш приємних (тут я є членом-шировцем). Цей фестиваль відбувався під гаслом: "R.C.M.P., the Best Friend of the Pioneer". Програма розпочалася маршом "R.C.M.P." на конях, супроводжаючи господарів, панство Зазулів, та ін-

ших визначних гостей до пам'ятника "Cairn". вшанованих піонерів околиці. Зворушливу промову виголосив Достойний Grant MacEwan, Lieut. Governor of Alberta.

Під час храмового бенкету, поручник „РСМП" переповів про труднощі перших поселенців, яких нащадки зберігають традиції, скарби мистецтва, а що найбільш важливе — образ зразкового громадянства в Канаді. З цієї нагоди, вручив управі чека на суму тисячу долярів для розвою місцевого музею.

Ще більшою несподіванкою на цьому історично-святковім зібранні був дар від провінційного уряду Альберти, в сумі $5,200.00 та обіцянка на подібну допомогу, щорічно, через наступних 10 років. В цьому музею находиться збірка експонатів різноманітного українського життя, починаючи від бурдея і печі, перевезені будинки, як перша хата, перші церкви, перша школа, перший телефонічний офіс, а навіть Сі-Пі-Ярська станція з рейками з Віллінґдон, пором з околиці Шандро, та всякої старовинної фармерської машинерії. Також є експонати буковинської народної ноші, тканини, вишивок і святочного печива.

В часі фестивалю у Веґревіл, я була одною із суддів народної ноші. З естради ґратулювала комітетові за вибір писанки як "trade-mark" (красу) фестивалю. Перші українські поселенці в цій околиці, встановили писання та обмін писанок як Великодну традицію рік річно. Коли створено відділ Союзу, членки користувались головно взорами гуцульських писанок, які тепер виграють нагороди в різних виставах.

Пікник на площі "Ukrainian Cultural Heritage Village відзначився пам'ятником в пам'ять Sir Wilfred Laurier, з участю R.C.M.P. з оркестрою та іншою програмою. В цьому „селі" збірка давної фармерської машинерії та знаряддя дорівнює колекціям найвизначніших музеїв на американському континенті. Це українсько-канадське село розміщене по-фаховому: тут находяться піонерські церкви, перші хати, крамниці, народній дім, млин, де мелять муку, що відвідувачі радо купують, як також і гарячий, свіжий хліб із печі. Діти втішаються їздою на возі, якого тягнуть воли. Всі ці старинні машини, деякі ще з перед 1897 року, зібрав Френк Лакуста через довгі роки. Знайдете тут багато зразків домашнього посуду, меблів, ікон, образів та іншого народного мистецтва.

Цю оселю, що вміщена на площі 23-ох акрів землі, перекупив Альбертський провінційний уряд від Федерального уряду і можливо, що зайдуть деякі зміни.

В часі між фестивалями, я відвідала 57 родин, 5 громад, з давно-поставленими церквами в 9-ох околицях, з наміром придбати дещо для Музею Союзу.

Тепер буває трудно знайти старших жінок, які вміють ткати килими та пояси. Бувало, що піонери самі вирізьблювали хрести, виробляли кивоти та малювали ікони святих до церков. Адже ж і з цих околиць вийшов світової слави художник Василь Курилик. Сумно і прикро звітувати, що, як у православних та і в католицьких громадах, знаходимо здебільша — порожнечу! Багато вірних відійшло в вічність, а так звані „пенсійники" забралися до міста, щоб вигідніше доживати віку, бо немає сили довше фармерувати. Найприкріше бачити, яке велике число молодших покинуло православну чи католицьку віру й переходять на суботників або свідків Єгови...

Невідомо як, але факт існує, що цінні церковні речі, книги, ікони, рушники, тощо, пропадають із закритих церков. Напевно поважна скількість опинилась у руках гандлярів, які перевозять ці неоцінені святощі-пам'ятки до З'єднаних Стейтів Америки й там все продають за високі ціни... А що ж ми робимо, щоб зберігати ці речі для нас?!

У дорозі на цьогорічний з'їзд Союзу, до Едмонтону, я поїхала на український фестиваль до Давфину. Яка велика шкода, що тут немає музею українського мистецтва й бібліотеки-архіву, де наші громади могли б зберігати церковні та шкільні рекорди й інше. Програма концертова була різноманітна й вибаглива.

Хочу тут згадати, що всюди де тільки загостила, я робила заклики за збіркою на Музейну Фундацію, та за допомогою для Музею Союзу взагалі.

ПОМЕРЛА ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА

Дня 2 грудня 1975 року в Облані, ЗСА, померла на 81 році свого життя Олена Лотоцька, довголітня голова Союзу Українок Америки, одна з піонерок жіночого руху в Америці.

Олена Лотоцька, дочка священика о. А. Фолиса народилась 1894 року в Україні. До Америки приїхала 1912 року.

Похоронена 6 грудня 1974 року в манастирі Новий Скит, ЗСА.

Пожертви на будову Музею Союзу Українок Канади

Відділ СУК при Катедрі св. Івана, Едмонтон, Алта. 5,000.00
(раніше 1,263.00)
Пані Дарія Янда, Едмонтон, Алта. 500.00
(раніше 2,825.00)
Пані Наталія Базюк, Едмонтон, Алта. 100.00
(раніше 50.00)
Пані Анастасія Шемелюк, Едмонтон, Алта. 100.00
(раніше 50.00)
О. Лукіянчук, Едмонтон, Алта. 100.00
Пані Анастасія Сенів, Едмонтон, Алта. 100.00
раніше 25.00)
Пані Василина Бойко, Едмонтон, Алта. 100.00
Пан Олекса Звоздецький, Едмонтон, Алта. 100.00
Д-р Н. Д. Голубіцький, Едмонтон, Алта. 200.00
Пров. Екз. СУК на Альберту 500.00
(раніше 414.00)
Відділ СУК при церкві св. Андрія, Едмонтон, Алта. 100.00
(раніше 40.00)
П-во Богдан і Наталка Мельничуки, Едмонтон 90.00
о. Г. і добр. Василів, Едмонтон, Алта. 50.00
П-во Петро і Тетяна Лазаровичі, Едмонтон, Алта. 100.00
(раніше 25.00)
Пані Марія Волощук, Торгил, Алта. 10.00
Пані Дарія Янда, Едмонтон, Алта. 25.00
(в пам'ять посадника Едмонтону В. Гавриляка)
Пані О. Мельничук, Едмонтон, Алта. 45.00
(раніше 10.00)
Пані Леся Івасюк, Едмонтон, Алта. 50.00
(раніше 250.00)
Відділ СУК ім. О. Пчілки, Мирнам, Алта. 25.00
(раніше 25.00)
Пані Надія Боднар, Едмонтон, Алта. 10.00
(раніше 30.00)
П-во Михайло і Марія Бойчуки, Саскатун, Саск. 1,500.00
(раніше 3,650.00)
Добр. Софія Сенишин, Саскатун, Саск. 100.00
Пані Марія Гринюк, Саскатун, Саск. 100.00
Пані Емілія Табашнюк, Саскатун, Саск. 100.00
Пані Марія Киба, Саскатун, Саск. 100.00
Пані Євгенія Стратійчук, Саскатун, Саск. 200.00
(раніше 50.00)
Пані Анна Токарчук, Саскатун, Саск. 100.00
П-во М. і Є. Залещуки, Саскатун, Саск. 100.00
П-во Никола і Ольга Гавриші, Саскатун, Саск. 100.00
Анонімна пожертва (anonymous), Саскатун, Саск. 100.00
(раніше 100.00)
Пані Марія Ткачук, Саскатун, Саск. 100.00
раніше 400.00)
Проф. і пані Дм. Максимюк, Саскатун, Саск. 25.00
(в пам'ять о. В. Сенишина)
П-во Іван і Анна Дорош, Саскатун, Саск. 50.00
(раніше 10.00)
П-во Володимир і Марія Войціховські,
Саскатун, Саск. 70.00
Пані Е. Рудєвська, Саскатун, Саск. 50.00
Пані Марія Павлик, Саскатун, Саск. 25.00
(раніше 25.00)
Пані Анна Лазарович, Саскатун, Саск. 25.00
П-во Степан і Марія Гарбус, Саскатун, Саск. 20.00
(раніше 20.00)

Відділ СУК ім. О. Басарабової, Вимер, Саск. 15.00
Відділ ім. М. Маркович, Канора, Саск. 25.00
Українське Товариство ім. Івана Франка,
Н. Бетлфорд, Саск. 50.00
Відділ СУК ім. О. Кобилянської, Мічам, Саск. 50.00
Відділ СУК ім. Лесі Українки, Редфілд, Саск. 40.00
(раніше 75.00)
Відділ СУК ім. О. Кобилянської, Витков, Саск. 40.00
(раніше 50.00)
Відділ СУК ім. О. Пчілки, Н. Бетелфорд, Саск. 150.00
(раніше 300.00)
Відділ СУК ім. Княгині Ольги, Кадворт, Саск. 50.00
(раніше 50.00)
Пані Текля Кудрик, Ватсон, Саск. 20.00
(раніше 25.00)
П-во А. Ваврух, Ріджайна, Саск. 100.00
Пані Ангелина Павлик, Вінніпеґ, Ман. 100.00
(раніше 400.00)
Пані Марія Симчич, Вінніпеь, Ман. 250.00
(раніше 365.00)
Відділ СУК ім. О. Кобилянської,
Портедж ля Прері, Ман. 100.00
о. Д. М. і Анна Залещук, Вінніпеґ, Ман. 40.00
(раніше 5.00)
Пані Северина Закус, Вінніпеґ, Ман. 25.00
(раніше 25.00)
Пан Василь Бур'яник, Вінніпеґ, Ман. 100.00
(раніше 300.00) У пам'ять моєї дорогої сестри Анни Кульгавчук.
П-во В. Черевик, Вінніпеґ, Ман. 100.00
(раніше 100.00)
Добр. Стефанія Юрківська, Вінніпеґ, Ман. 25.00
Пані Розалія Кондра, Вінніпеґ, Ман. 80.00
(раніше 120.00)
Пані Юстина Симчич, Давфин, Ман. 25.00
(раніше 25.00)
Укр. Т-во Взаїмна Поміч, Вінніпеґ, Ман. 100.00
Пані Павліна Кіндрачук, Вернон, Б. К. 250.00
(раніше 25.00)
Відділ СУК ім. Лесі Українки, Камлупс, Б. К. 25.00
Відділ СУК ім. св. Ольги, Вернон, Б. К. 30.00
(раніше 181.00)
Відділ СУК ім. Доньки України, Флин Флон, Ман. 50.00
(раніше 20.00)
Відділ СУК ім. Княгині Ольги, Лашін, Кве. 50.00
Пані А. Забродська, Ленсінґ, Мішіган, ЗСА. 45.00
(в пам'ять померших членів родини Кудриків)

Щиро-сердечно дякуємо за такі щедрі пожертви на будову українського Музею в Саскатуні.

За Раду Музейної Фундації:
Соня Стратійчук

Дальші пожертви просимо виписувати так:

U.W.A.C. MUSEUM FOUNDATION FUND

1240 Temperance St.
Saskatoon, Sask. S7N 0P1

Уляна Кравченко

СПОГАДИ УЧИТЕЛЬКИ

(Продовження)

— Послухаю Вас. Буду у Львові у професора Партицького і в наших редакціях. Спробую служити нашим людям, тільки не відбирайте мені цілком надії, позвольте писати листи.

— Під умовою, що листи будуть не тільки про особисті справи, але про наші літературні чи народні, про те, що хочу все мати на увазі.

— Прошу прощення за всі мої провини. Не тільки в школі я Вам шкодив, але і в касині при чарці балакав про Вас. Маю славу Дон-Жуана, от і хвалився, що здобув Вашу любов. Сьогодні при прощальному сніданні я відкликав усе, що говорив про Вас давніше. Сьогодні тільки говорив про Ваш таємний чар, про чудову оправу очей та їхній блиск, про білість природну, без бланшу чи навіть пудру, про смак у виборі туалет...

Ви ж і в виборі сукні темної, без зайвих окрас усе перемагали Маню з її декольтаціями та яскравими колірами сукні до школи, і вчора Ви перемогли. Зблідла зоря Мані, хоч у неї класичні риси лиця і розкішна будова тіла, та вона надто вже змислова, аж нам самим противна. Нічого вже не помогло глибоке декольте, буйне тіло... Вакханка, більш нічого. Власне, контрастом чорної сукні без декольте Ви перемогли.

— Добре, — кажу одверто, — що від'їжджаєте, бо подібні похвали в касині при чарці мене більше обиджають, як попередні догани. З поклонником мала б я, здається, більше клопоту, як із ворогом.

— Були в касині ще й ті академіки зі Львова. Оповідали, що Ви були окрасою львівських вечорниць у салонах радників двору Гіртлера, Ковальського, Дицикевичів і т.д., що, власне, син нашого шкільного радника д-р Мандебур бував тільки там, де Ви бували, та був вашим найбільшим поклонником. Не дивуюся, що Ви з тутешньою маломіською інтелігенцією не спішились зазнайомитися. Після львівських тріюмфів згорда дивилися на нас; але дивуюся, що через півроку слухали докорів такого медведя, як управитель.

— З дітьми нашого радника — з паном д-ром Мандебуром, з донькою Антосею — знаюся й переписуюся досі. Та не хвалюся тут перед ніким і не користаю зі знайомства; не дума ла шукати в них оборони. А проте поступування управителя та товаришів було мені настільки прикре, наскільки було перешкодою в науці. Мене Ви всі разом не могли обидити. Направду, я дивлюся на все якось інакше, як інші люди: ви не обиджаєте мене, але мені вас усіх жалко; я сама працюю дальше над дітворою та над собою — з вірою, що під тим прапором світла переможу.

— Так, in hoc signo vinces! (цим переможеш — лат.) — гадаєте. Та се тільки початок Вашої практики, і Вам при праці та з Вашою вдачею ненадовго стане сил. Ви все і всюди знайдете брутальних людей, як управитель, та, по правді, й решта товаришів. Дозвольте, впишу в Ваш альбом вірш, який я написав з думкою про Вас.

— Згадуєте про мої львівські тріюмфи й упередження до тутешньої інтелігенції. Це було так. Як учениця семінарії, я мешкала у вуйка, радника двору д-ра Лопушанського, і я мусіла жити в тім середовищі. І хоч не все з охотою, добровільно, треба було вряди-годи бувати на вечорницях. Самої вуйни родина велика з обивательської й аристократичної верстви: брат Геллер директором Львівського міського театру. сестрінка славна співачка Міра, це справді сметанка інтелігенції. Хоч і милі спогади мені лишилися, але досить тих забав. Тут я ніким не погорджувала, але коли я сама вже працюю на своє удержання, вільно мені присвятити час на те, що мені подобалося.

Ми попрощалися.

Здобувся ще й на український вірш, який перед від'їздом доручив мені:

Прийміть слів кілька од вірного друга,
Сли хочете щастя на світі,
Покиньте мрії, кине Вас туга,
Забудьте о цвітів цвіті.
Або ні! Радше Ваше серденько
Киньте на жертву Отчизні,
Співайте дальше симно миленько
Всій нашій руській Родині!
. . . . . .

Я рада, що поїхав. Якби тут лишився як мій приятель, забирав би мені хвилини, призначені на мою працю

Бажаю йому щастя та забуваю про авантури... І він людина, і проблиски добра в нім знаходяться...

IX

Почався другий піврік.

Управитель похилив голову. Не переслідує мене, але і не ввічливий і до всіх і до всього байдужий.

Я гадала, що на місце Гордієнка прибуде учителька — гарно було б, якби так котра із моїх товаришок... Але знов учитель дістав тут посаду, і то такий, що тільки тепер доповнив матуру.

Невеселий, неясний був перший піврік моєї шкільної практики, та й другий подібно заповідається. Тяжка атмосфера...

Доля — недобра мачуха — розділила мене з моїми товаришками й учителями. Тепер умію оцінити працю виховання. Мені здається, що благородніших людей, що ідеальніших виховників ніде і ніколи не було й не буде. Не тільки наш катихит о. Стефанович і професор української мови Партицький, але й інші являються мені в блисках ідеалу. А тут не педагоги: брутальні наймити, профани, не учителі — фахівці.

Здається, я зупинилася сама серед океану на човні без вітрил... Серце холоне перед грозою майбутнього, і жаль мені за ясними хвилинами, що минули безповоротно.

О, не годилося так, матусю Доле... Ці перші хвилини мого учителювання повинні бути золотими, ясними, як дні самої весни...

Жаль-туга у хвилинах самоти знову вітають у душі. Але спокій, удовілля вертають, коли я з дітворою. І коли бачу, що діти розуміють мене та розвиваються умово, забуваю про себе і про злих товаришів.

Праця хай буде мені щастям, осолодою; залишуся дальше без помочі, поради. Досі дожидала я візитації інспектора. Гадала, що кожний інспектор — справжній педагог, а виховання, навчання це річ свята; що він, інспектор, для нових сил має поради, вказівки. Але візитація, яка відбулася в останніх днях першого півріччя, дуже мене здивувала. Я не привикла, щоб із людиною так поводитися. Мабуть, учительство на краще не заслужило. Без слова привітання, без слова уваги, оцінки, чи хоч би заохоти до праці для дітей і учительки відбулася ціла та візитація.

Інспектор із похмурим лицем не мав слова хоч би поздоровлення для дітвори. Прислухувався науці, але сам нічого не питав ані не говорив. Хотілося мені йому сказати: "Ой, який же ти бурмило!" Я перший раз бачила ту непривітливу людину. Я опанувала хвилеве збентеження, та учу згідно з поділом годин і пляном науки, що призначене було на цей день, звичайно, начеб у клясі нікого чужого не було, і діти якось без страху добре відповідали.

Щойно пізніше від предсідника шкільної ради я довідалася, що інспектор тільки з поступів дітей у моїй клясі був удоволений. Учительці нічого не говорив, бо інспектор не є на те, щоб хвалити. Деякі дрібні уваги для мене передав через управителя, але цей зі мною не говорив, а сказав товаришеві Гупякові мені переказати.

Уваги передані аж через третю особу, не знаю, чи вірно передані, і до нічого мене не зобов'язують. Коли до учительки ані управитель, ані інспектор не говорять, то грамотні люди повинні доручити мені свої уваги урядово на письмі.

Може, воно й добре. Не буду мати того, що зветься "рутина" а що мені противне. Лишається мені "Self-help", праця над собою і дітьми, а властиво інтуїція, надхнення, чого й коли навчати.

Бути самостійною і не оглядатися на нікого. В інтелектуальному та моральному веденні дітвори буду старатися пізнати душу дитини. Все треба приготовити матеріял до лекції, уваги прийдуть при самій науці через питання і відповіді дітей.

Зараз після вечорниць дістала запрошення на інші вечорниці, а навіть на домашні забави; також листи з пропозицією прийняти лекцію. Стараюся виправдатися і лекції не приймаю. Тільки трудно було відмовити комісарові староства. Писав сам дуже чемні та переконливі листи. Донька тільки до закінчення едукації потребує учительки, і він уважає саме мене відповідною учителькою.

І знов панотець радить мені цю лекцію прийняти з уваги на пізнішу стабілізацію. З панночкою, що кінчить едукацію, можна через читання добрих творів самій дальше учитися. А також, — каже отець добродій, — може, вдасться вам хоч трохи змінити панночку. Комісар, про це не всі знають, наша та, як часто буває, безпорадна, нещаслива людина: ще в студентських часах оплутала його панна Авра, звичайненька швачка. Його одиначка для нас пропаща. Спробуйте, чи вдасться вам її врятувати.

(Далі буде)

ЛІКАРКА ПАТРІОТКА

БУЕНОС - АЙРЕС

У Міжнародний Рік Жінки не можна оминути, щоб не згадати жінку фахівця і патріотку д-р Анну ТЕПУН, членку Союзу Українок Аргентіни, яка не лише удосконалює свій лікарський фах — набуваючи все більше і більше спеціяльностей, а й рахує своїм обов'язком давати лікарську поміч потребуючим її братам - українцям безкоштовно, беручи до уваги їх невідрадну емігрантську долю, а незаможнім допомагає грошево на купівлю ліків. Крім сповнення цього шляхетного обов'язку по відношенні до своїх братів — вона не відмовляє й в пожертвах на українські цілі. В державних наших святах приймає участь та й на інших імпрезах, що відбуваються з тієї чи іншої нагоди в нашій колонії — завжди можна спостерігати її присутність.

Д-р Анна Тепун донька українських патріотів: Марії (з дому Леськів) і Тихона Тепунів, які після зайняття українських земель совєтами, рятуючи життя родини, мусіли залишити Рідний Край. Пробиваючись на Захід, опинились в таборі ІРО Регенсбург, Баварія, а пізніше в Англії, звідкиля у 1948 році прибули до Аргентіни, оселившись в Буенос-Айресі.

В 1964 році донька п-ва Тепунів Анна здобула титул доктора медицини, від цього часу й займається медициною, свій фах любить, у чому й досягла поважних успіхів.

Лікарка дуже лагідної і милої вдачі: все усміхнена та до всіх привітна, а найголовніше, доброго серця, що одідичила від своєї матері, пані Марії.

Аргентінці її поважають і люблять — біля жодного з її колег, які приймають хворих на Поліклініці, нема такої великої черги як біля дверей Анни — від хворих часто можна почути: "яка симпатична і добра лікарка". Не менше шанують і люблять лікарку українці, яким вона від щирого серця поспішає з лікарською допомогою. Теж дуже цінна прикмета у д-р Анни, що всюди зазначує своє українське походження. Рівнож вона дотримується віри своїх предків — належить до Братства УАПЦеркви в Буенос - Айрес.

Треба зазначити, що лікарка займається не лише українцями, які приходять до неї на медичний перегляд і лікування від Суспільної Опіки "Поміч ближньому — жертва Богові!", а й тими нашими людьми, які до неї звертаються чи то в Поліклініці, чи в її приватній консульторії — всі вони знаходять у неї лікарську поміч.

Сл. п. Високопреосвященний Іов Скакальський, відвідуючи Аргентіну, тяжко захворів — родина п-ва Тепухів забрала Владику до себе, де він пару місяців перебував під лікарським доглядом д-р Анни, яка приклала всіх зусиль в його лікуванні. Пізніше Владика Іов оповідав: "У панства Тепунів я почувався як в раю. Все, чого душа бажала, я мав. Їх турбота про мене була особлива, а д-р Анна — це золота душа, вона робила всі старання, щоб мене поставити на ноги, защо я їй безмежно вдячний". Протопресвітер о. Борис Арійчук на відзначенні свого потрійного ювілею 10 серпня 1975 р. сказав слідуюче: "В першу чергу, тут прилюдно, я сердечно дякую моїй другій мамі д-р Гані Тепун, бо перша моя мама дала мені життя, а друга врятувала мене вже двічі від смерти..." і розцілував лікарку.

Лише два таких маркантних випадки, а їх є далеко більше, бо багатьом вона рятувала життя, не шукаючи матеріяльних винагород, що є виявом патріотизму нашої дорогої членки СУА.

Анна народилася 4 листопада 1935 року в м. Львові, Західна Україна; середня освіта — колегіо "Еспірито Санто" Буенос - Айрес; 4 квітня 1964 року закінчили медичний факультет з титулом доктора медицини на Університеті в Буенос - Айрес. Практики відбувала: Хірургічний інститут "Гаедо"; шпиталь "Фернандез" — інфекційні хвороби; Поліклініка "Сан Мартін" — гінекологія, педіятрія; ще закінчила багато курсів з різних ділянок медицини. Спеціяльність: Клініка неврології, педіятрія; гінекологія; неврологія; алергія, акупунтура. Приймала участь в Конгресах: VII Аргентінський Конгрес Неврології (1966 р.); V Світовий Конгрес Гінекології і Обстетрісії, Сидней, Австралія (1967 р.); VII Світовий Конгрес Алергії й Інмунольгії (1968 р.); IX Аргентінський Конгрес Кардіології (1971 р.); VII Світовий Конгрес Кардіології (1974 р.);

II Аргентінський Конґрес Неврології (1974 р.); II Латиноамериканський Конґрес Неврології (1974 р.). Виконує обов'язки лікарки: Загальна Клініка — асистент 1; акупунтура і алергія — доцент на Поліклініці Медичного Факультету Катедра VII, Буенос-Айрес; Лікар — "Обра Соціяль" судового уряду; Загальна клініка, недуги жіночі і дитячі, акупунтура, алергія — власна консульторія Сан Хусто, Матанза, Прв. Бс. Ас.

Теж у 1973 році д-р Анна Тепун приймала участь у виборах як кандидатка на Інтендента провінції Матанза. Виставивши кандидатуру нашої лікарки на такий відповідальний пост, аргентінці виявили до неї довір'я і пошану заступати їх у міському уряді.

Союз Українок Аргентіни надзвичайно цінить патріотизм своєї членки, яка вихована вже на чужині, й радіє з її фахових осягнень та бажає дорогій д-р Анні Тепун ще більших успіхів на будуче!

А високоповажаним батькам лікарки висловлює признання та подяку, що далеко від Рідного Краю виховали свою доньку українською патріоткою.

Інж. Катерина Мурашко,
голова Союзу Українок
Буенос - Айрес

Галя Гендерсон голової Шкільної Ради в Давфині

Головою шкільної ради в Дивізії Давфин-Окр Ривер ч. 1 вибрано пані Галю Лазарук-Гендерсон, широкознану громадську діячку в Давфині й околицях. На цій позиції вона є перша жінка і перша українка.

Шкільна дивізія Давфин - Окр Ривер є одною з найбільших таких дивізій у Манітобі. В ній є дев'ять шкіл, між якими є п'ять і пів-мільйонова Давфинська Регіональна Середня Загальна Школа, одна з наймодерніших таких шкіл у провінції. Вона розпоряджує фінансами більшими від фінансів самого міста Давфин.

Пані Лазарук-Гендерсон була вибрана до цієї ради в 1967 році. Вона працювала в раді в кількох різних комітетах — фінансовому, управи і публічних зв'язків та освітньому. Через ряд років перед тим її батько, пок. Василь Лазарук, учитель а потім бизнесовець, був членом шкільної ради в її початках.

Вона щоденно працює як коментатор у жіночих справах при радіостанції CKDM у Давфині, ще від 1955 року, та в інших програмах. У церковному хорі в Українській Греко - Православній Церкві Св. Юрія в Давфині вона є дириґентом від 1954 року, та дириґентом Канадського Народно - Українського Фестивального Хору від 1969 року. В 1967 році вона одержала Грамоту від Давфинської Жіночої Ради за її працю та вклади для давфинської околиці.

Вона одружена з Дж. Гендерсоном, який є членом управи радіостанції CKDM і головою реклямового комітету Українського Народного Фестивалю через минулих дев'ять років. Один їх син, Воррен, 21-літній, працює в радіостанції CKRC у Вінніпеґу як журналіст і коментатор, а молодший син, Ґрент, 16-літній, є студентом у середній школі.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА... (Док. з 6-ої стор.)

собою таку світлу історію. Ми горді, що вона проявила себе великою працею і має за собою замітні досягнення і там в Україні і тут у Канаді.

Згадаймо слова Івана Франка у двотижневику »Зоря«: "Коли це правда, що мірою культурности всякого народу може служити те, як той нарід поводиться з жінками, то є це незаперечна правда, що український народ за цією мірою покажеться висококультурним у відношенні до сусідних народів."

XI Делеґатський З'їзд Об'єднання Товариств Прихильників УНР в ЗСА

З'їзд відбувся 13 грудня 1975 р. у великій залі під катедрою св. Володимира у Філядельфії, 6700 півн. 5-а вулиця.

З'їзд відкрив о 11:30 до пол. голова Об'єднання Прихильників УНР в ЗСА, інж. Микола Химич і запросив отця до молитви. Отець протопресвитер Степан Біляк, настоятель катедри св. Володимира у Філядельфії, прочитав глибоко змістовну молитву, достосовану до знаменної події, сьогоднішнього З'їзду. Вибрано Президію З'їзду: голова — ред. Володимир Біляїв; містоголова — пані Стефанія Букшована; секретар — п. Калупчак. Президія засіла за головним столом, столом, який стояв на сцені. За ними високо на стіні гарний мистецький портрет гол. от. Симона Петлюри. З лівого боку залі за переднім столом сиділи члени Уряду УНР на чолі з президентом дост. Миколою Лівицьким, по ліву руку від нього голова Виконавчого Органу УНРади — д-р Теофіль Леонтій, далі д-р Антін Жуковський з дружиною, по праву руку від президента віцепрезидент проф. д-р Микола Степаненко з дружиною та д-р Маруся Бек. За ними члени УНРади та інші члени уряду: п-і Марія Волосевич, п. Микола Липовецький, п. Віктор Роєнко, п. Василь Лупул (члени УНРади з Канади), ген. хор. Василь Філанович, проф. д-р Степан Чорній та інші. По середині залі за столами засіли делеґати Товариств Прихильників УНР у ЗСА, а ще за ними на стільцях сиділи численні гості.

Голова З'їзду, ред. В. Біляїв попросив усіх присутніх вшанувати повстанням з місць і однохвилевою мовчанкою відійшовших у вічність членів Уряду УНР в екзилі та членів УНРади: св. пам. інж. Спиридон Довгаль, ген. полк. Олександер Удовиченко — б. віце-президент УНР в екзилі; Іван Крамаренко — голова Представництва УНРади у ЗСА та ген. пор. Олександер Вишнівський. Ухвалено порядок денний. Вибрано номінаційну, мандатну, статутову, бюджетову й резолюційну комісії.

Усний привіт склав від гостинної катедральної громади заст. голови п. Петро Мілорадович. Зачитано привіт митрополита Української Православної Церкви, владики Мстислава та від митрополита Української Католицької Церкви, митрополита Амврозія.

Пан президент Микола Лівицький у своєму привіті накреслив теж напрямні праці Державного Центру. «Мене колись назвали фанатиком. Фактично я не є фанатик, себто не є безрозсудним послідовником одної ідеї. Я є слуга національної справи. Я не є непомильний, але при діянню я твердо переконаний у своїх поглядах, а найперше у потребі існування Українського Державного Центру, як доказ того, що ми є нацією державною. Символом цього і є екзильний уряд УНР. Українська справа не лише ґуманітарна чи внутрішня справа СССР, а справа міжнародня. Державний Центр потрібний і для українського народу там і для чужинного світу. Особливо він буде потрібний і мати значення, коли прийдуть вирішальні події. Уряд УНР в екзилі виніс колись постанову, якщо в Києві постане справжній самостійний Уряд, ми зречемося наших уповноважень, хіба що вони будуть потребувати нашої допомоги для утримання тяглости. Остання регулярна українська держава, визнана й іншими державами, була Українська Народня Республіка. Наші сучасні спроможності: інші держави світу визнають тепер офіційно УССР, тому хай існують і СКВУ, і УКК, і КУК, і комітет Валентина Мороза. Вони в цей момент можуть мати більше успіху. Але має бути співпраця з Державним Центром УНР. Головне, щоб українці тут в діяспорі визнавали свій Державний Центр в екзилі. Потрібна консолідація всіх партій, але не за ціну ліквідації Державного Центру, щоб не сталося так, як колись сказав славний гетьман Іван Мазепа: "през незгоду самі себе звоювали". »

Промова президента була прийнята ґучними оплесками.

Далі йшло Заприсяження членів нового Уряду УНР в екзилі, які перебувають на американському континенті. Новий уряд має діяти до грудня 1976-го року, коли то має відбутися 8-а сесія УНРади. Склад нового уряду був затверджений президентом УНР в екзилі 24 листопада 1975 р. після того, як дотеперішній голова Виконавчого Органу УН Ради д-р В. Федорончук подався до димісії у зв'язку з поганим станом здоров'я. Прем'єр д-р Теофіль Леонтій та інші члени Уряду,

(Продовження на ст. 18)

Багатокультурність є постійною урядовою політикою

Достойний Джон Мунро, як міністер відповідальний за багатокультурність, дає директиви в ділянці загального впливу багатокультурности у всіх міністерствах Уряду Канади. Його спеціяльне зацікавлення спрямоване на багатокультурну програму Міністерства Державних Справ, як також на програми спеціяльних культурних аґенцій, завданням яких є проводити в життя цю політику.

У МІНІСТЕРСТВІ ДЕРЖАВНИХ СПРАВ багатокультурна програма має за завдання допомагати у плеканні культурного розвитку всіх канадських груп, які бажають зберегти свою спадщину й тим збагатити Канаду. Для осягнення цієї мети діють:

ВЗАЄМОДІЯ ЕТНІЧНИХ ГРУП
Ця програма дає до диспозиції свої професійні сили на те, щоб допомагати групам на національному й льокальному рівнях у ділянках комунікацій та організації.

ПРОГРАМА КАНАДСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТИ
намагається скріпити культурну ідентичність меншин та плекати зрозуміння і поширювати знання про культурну різнородність Канади за допомогою мистецтва, театрів, фестивалів народньої творчости та літератури.

КАНАДСЬКІ ЕТНІЧНІ СТУДІЇ
Під керівництвом Дорадчого Комітету для канадських етнічних студій діють програми дослідів етнічних студій в Канаді. Цей Дорадчий Комітет також спонзорує гостинні виклади професорів і лекторів у канадських університетах.

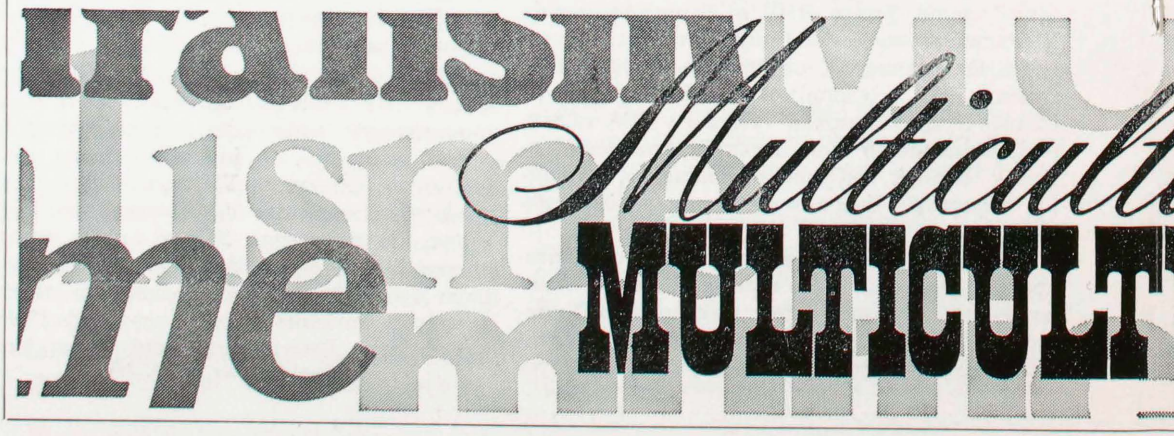

ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НЕОФІЦІЙНИХ МОВ
призначує фонди на опрацювання і продукцію навчального матеріялу для курсів мов.

ПРОГРАМА БАГАТОКУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ
допомагає добровольчим групам організувати центри багатокультурности в льокальних громадах.

ПРОГРАМА ІНТЕҐРАЦІЇ ІМІҐРАНТІВ
допомагає різним групам у ділянці партиципації імігрантів у канадське суспільство.

ПРОГРАМА ДОТАЦІЙ
призначує фонди для добровольчих груп для підтримки широкого спектру багатокультурної діяльности.

НАЦІОНАЛЬНА РАДА ФІЛЬМІВ
Як частину свого вкладу в програму багатокультурности, Національна Рада Фільмів випродукувала понад 400 фільмів у 19 різних мовах. Їх можна безплатно отримати в бюрах Національної Ради Фільмів у Вінніпеґу, Ванкувері, Торонті, Монтреалі, Оттаві й Галіфаксі.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ЛЮДИНИ
Національний Музей Людини в Оттаві документує історію усіх етнокультурних традицій в Канаді. Цей музей зібрав величезну скількість експонатів, звуко-візуальних записів і фільмів. Спеціяльну увагу звертається на такі елементи як народня архітектура, хатнє умеблювання, передіндустріяльна техніка харчової продукції та ручних виробів, традиційні перекази, родинне і комунальне життя, свята та обряди. Також підготовляється культурні виставки та переїздні покази.

ПУБЛІЧНИЙ АРХІВ
Програма Національного Етнічного Архіву має за завдання віднаходити й охороняти етно-культурні рекорди перед втратою, пошкодженням чи знищенням. Персонал фахівців почав збирати рекорди цього багатого й важливого аспекту нашої спадщини через контакти з етно-культурними організаціями, товариствами та індивідуальними особами.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА
Національна Бібліотека зорганізувала багатокультурне бібліо-обслуговування. Воно має за завдання постачати книжки в неофіційних мовах, які вживаються в Канаді, для публічних бібліотек, поширювати збірки книжок у неофіційних мовах у більшості бібліотек. Першу колекцію книжок вислано з Оттави у березні 1975 р. Плянується додавати річно по п'ять нових мов, що має осягнути загальне число 70.

Подавайте свої погляди або звертайтеся по інформації листовно до:

Multiculturalism, P. O. Box 366, Station A, Ottawa, Ontario K1N 8Z9

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon John Munro
Minstre chargé
du multiculturalisme

Multiculturalism
MULTICULTURALISM

що перебувають в Європі, вже склали присягу. (Це були: д-р Теофіль Леонтій — голова Виконавчого Органу УНРади, мґр. Антін Мельник — заступник голови ВО УНРади і керівник Ресорту внутрішніх справ, Ананій Широкостеп — керівник ресорту фінансів, Мирослав Стиранка — керівник ресорту внутрішньої інформації, Григорій Ткаченко — державний секретар).

П. президент Микола Лівицький, в асисті віцепрезидента Миколи Степаненка прийняв присягу членів нового Уряду. У святочній тиші склали присягу наступні члени Уряду УНР: д-р Марія Бек — заступник голови ВО УНРади і керівник Ресорту закордонних справ, Володимир Біляїв — заступник голови ВО УНРади, д-р Антін Жуковський — заступник голови ВО УНРади і керівник Ресорту зовнішньої інформації, проф. д-р Степан Чорній — керівник Ресорту культури, мґр. Микола Липовецький — керівник Ресорту національної координації, ген. хор. Василь Філанович — керівник Ресорту військових справ та Ресортові заступники: Павло Лимаренко — внутрішні справи, ген. хор. Аркадій Валійський — військові справи, Микола Луценко — фінанси, Василь Колодчий — зовнішня інформація.

Усні привіти склали: проф. Петро Стерчо від УККА у Філядельфії та ред. Ярослав Гайвас, голова Комітету для відзначення 200-ліття Америки й 100-ліття поселення українців в Америці.

Головна доповідь п-і Стефанії Букшованої на тему: Майбутнє Об'єднання Прихильників Української Народньої Республіки в ЗСА.

Об'єднання Прихильників УНР постало у 1950 р. у Філядельфії. Воно не має своїх меценатів, тож потребує загальної не лише матеріяльної, але й моральної підтримки. Статистика показує зменшення матеріяльної допомоги. Чому? Одні знемоглися, інші відійшли, а були й такі, що розійшлися з Об'єднаням. Та це переходове явище. Об'єднання потрібне тепер більше, як коли. Мета ще неосягнена, боротьба тяжка, наступ зростає, а тим і потреба Державного Центру УНР. 4-ий Універсал Української Центральної Ради це не лише символ і пригадка, це є завершення нашої діяльности, наша остаточна мета. Державний Центр треба нам підтримувати, розбудовувати і зміцнювати. Для того й існує Об'єднання Прихильників УНР. Треба йти до людей: звернутися персональними листами до тих, що стали збоку, з проханням повернутися до активної праці й стати знову платниками національного податку на потреби Державного Центру УНР. Доручити активним членам приєднувати приятелів, що відійшли набік. Розходження часто лише персональні, але в ім'я справи треба забути за все. Роля Об'єднання — підтримувати інституцію. Люди міняються, але Державний Центр мусить існувати і буде існувати. Підтримуймо вічне! У праці наше майбутнє. Все залежить від нас і від людей. Відповідальність лежить на всіх нас.

Після доповіді була обідня перерва: гостинне сестрицтво при катедрі св. Володимира погостило всіх присутніх перекускою. І знову теплі розмови між старими знайомими і нові знайомства цікаві і незабутні.

Після перерви йшли звіти уступаючої Управи Об'єднання. Звіт голови Об'єднання, п. інж. Миколи Химича був у дуже мінорному тоні; ставив забагато вимог до самого себе. У фінансовому звіті подано загальний прибуток за останні два роки у висоті $24,000. Перед у збірковій акції веде Товариство з Рочестеру, голова — п. М. Білок.

Голова З'їзду, п. В. Біляєв тепло привітав гостей з Канади: членів УНРади — п-і Марію Волосевич, п. Віктора Роєнка, п. Миколу Липовецького, п. В. Лупула та голову й кор. секретаря Товариства Сприяння УНРаді в Торонті — д-р Ганну Янішевську та д-р Зою Плітас.

У дискусіях над звітами Управи Об'єднання Прихильників УНР найбільше зацікавлення виявили побажання голови Товариства Прихильників УНР у Льос Анджелес, молодого, хоч і з сивою головою, полковника американського летунства д-ра Андрія Олесіюка. Він зазначив, що його давною мрією було вложити й свою працю до скарбниці Державного Центру УНР і він тепер взявся активно до роботи. У 1974 р. відділ відновив своє існування, мають тепер 30 платних членів. Візита д-р Марусі Бек внесла свіжий подих до їхньої праці. За 20 місяців вони зібрали $3,000. Д-р Олесіюк висловив 10 побажань, деякі з них поучні і для Канади: 1) треба підкреслювати позитивні, а не негативні сторони нашої праці; 2) має бути одна назва Організації: назва "прихильників" нефортунна, нема чого нам боронитися; 3) не уживати слово "фрак-

ції", ніби то поділ — ліпше замінити "складовою частиною"; 4) Головна Управа має усталити членські вкладки; 5) мають бути різні вкладки для працюючих, для молоді і для емеритів; 6) стреміти до консолідації, але не за ціну ліквідації Державного Центру; 7) піднести авторитет і назву УНР на відповідну височінь; 8) домагатися від церковного проводу й великих організацій підтримувати Державний Центр морально і фінансово; 9) оминати персональні атаки, віддати себе справі; 10) леґально зареєструвати Товариство, щоб мати звільнення від податків.

Після звітів окремих товариств і загальних дискусій уділено абсолюторію уступаючій Управі і вибрано нову Управу Об'єднання на чолі з головою п. Павлом Лимаренко.

Короткі привіти склали гості з Канади: п. Віктор Роєнко гарячим привітом закликав присутніх: забудьмо амбіції, а берімся до праці. П-і Марія Волосевич сказала між іншим: учасники визвольних змагань 1917 - 20-х рр. не згадують партійних сварок, а віддають останні сили для праці для добра українського народу і Державного Центру УНР вірні своїй присязі. З'їзд закінчено о 6-ій год. вечора.

Під час обіду було зачитано решту привітів від різних організацій, між ними і наш привіт від Товариства Сприяння УНРаді в Торонті.

Всього було присутніх на З'їзді 84 особи. Приємно зазначити, що поміж старшими заслуженими громадянами були теж присутні визначні представники молодшої генерації, як вже згаданий д-р Андрій Олесіюк, Петро Крамаренко, син пок. Голови Представництва в Америці (ЗСА), Павло Лимаренко, новий голова Об'єднання Прихильників УНР у ЗСА, інж. Михайло Корчинський, син колишнього Державного Секретаря Уряду УНР, головний інженер великої індустріяльної фірми у Пітсбурґу, та інші.

Звіт подала

Ганна Янішевська

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У роковини упокоєння моєї дорогої дружини а дітям мами і бабуні, бл. п. Марії Андрійчук, складаємо нев'янучий вінок і засилаємо $5.00 на журнал „Промінь", якого Покійна любила читати.

Петро Андрійчук — чоловік, Оля — дочка і зять Олекса Патрилюк, Тарас, Богдан і Маруся, Реджайна, Саск.

— — — — —

На вічний спомин нашої дорогої мами Катерини Білоус, яка упокоїлась 17 листопада 1975 року в Саскатуні, Саск., а похоронена 20 листопада з Української Православної Катедри Св. Тройці.

На нев'янучий вінок на прес фонд „Променя" складають $10.00 дочки Покійної — добр. Анна Ковалишин і Савеля Вовч.

Покійній Катерині Вічна Пам'ять!

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок в пам'ять наших дорогих, улюблених і незабутних: батька, діда й прадіда, бл. п. Григорія Михалишина, який відійшов від нас 11 грудня 1970 і матері, баби й прапаби, бл. п. Марії Михалишин, яка відійшла від нас 26 січня 1974 і в їх світлу пам'ять засилаємо $15.00 на журнал „Промінь".

Дочка Наталя й зять Володимир Базюк, внуки й правнуки, Едмонтон

— — — — —

У п'яту річницю смерти мого дорогого мужа, бл. п. Петра Мороза, який упокоївся 27 лютого 1971 року, в його світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок і засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Мороз, Брентфорд, Онт.

У першу річницю смерти нашого дорогого брата бл. п. Віктора Івахненка, який відійшов у вічність 18 листопада 1974 року в Україні в м. Геніческ, кладемо китицю квітів на його могилу і в його світлу пам'ять, засилаємо $10.00 на журнал „Промінь". Спи спокійно рідний наш брате і хай українська земля буде тобі легкою.

Сестри — Надя Гавриляк, Чатам, Онт.
і Валя Розстимберська, Крим, Україна

— — — — —

На свіжу могилу моєї приятельки, доброї членки нашого відділу, співачки в хорі бл. п. Анни Ковачев, яка упокоїлась 2 грудня 1975 року, замість квітів засилаю $5.00 на журнал „Промінь". Спи спокійно дорога Анно, хай канадська земля буде тобі легкою.

Е. Щепанська, Виндзор

— — — — —

У річницю смерти моєї дорогої мами бл. п. П. Загарія, яка упокоїлась 17 лютого 1967 року в Прісвил, Саск., в її світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок і засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дочка Анна Холод, Саскатун

— — — — —

У першу річницю смерти моїх братів Іванчуків, які упокоїлись — Лука 29 грудня 1974 року, а Іван на Різдвяні свята 9 січня 1975 року. Замість вінка складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Чого то, брати, мої, так має бути, що я Вас любі мої, не можу забути. Минув рік у Різдвяні свята, як ми гостювались, по Вас мої брати любі, лиш думки сумні остались.

Сестра Марія Тимків і брат Михайло Іванчук, Бетлфорд, Саск.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Леся Українка

ПІСЕНЬКА ВЕСНЯНОЇ ВОДИ

З гір на долину
біжу, стрибаю, рину!
Місточки збиваю,
всі гребельки зриваю,
всі гатки, всі запруди,
що загатили люди, —
бо весняна вода,
як воля молода.

Вчить сестриця Букваря

Розумнішає сестричка —
Наша біла рукавичка.

Не кричить, сміється любо,
А мене скубе за чуба,

Пізнає мене манюнька,
Тільки рве мої малюнки.

Я не серджусь на сестричку,
Бо вона ще невеличка,

Ще не зводиться на ноги,
Лиш плазує до порога.

Як прийшло веселе літо,
Я сестричку став учити:

Букваря узяв у руки,
Показав їй перші букви.

І сестриця каже: „А" —
Тямить щось уже вона!

М. Стельмах

Сонечко

У сестрички
Золоті косички,
Золоте волосся,
Як в полях колосся;
І мою сестричку
Сонечком зовуть,
Бо вона і сонце
Разом устають.

Як мене називали

Янка Купала

Я був маленький і всіх запитував: „Чому"?

Мама каже:

— Дивись, уже дев'ята година.

А я питаю:

— Чому?

Мені кажуть:

— Іди спати.

А я питаю:

— Чому?

Мені кажуть:

— Тому, що пізно.

— А чому пізно?

— Тому, що дев'ята година.

— А чому дев'ята година?

І мене за це називали Чомусик. Мене всі так називали, а насправді мене звати Олесь.

Б. Житков

Пісня і казка

Пісня і казка
Ходять у парі,
Сіють по світі
Дива і чари.

Будять спросоння
Думки дитячі,
Як той уранці
Промінь неначе.

Пісня і казка,
Як у кришталі
Світу покажуть
Сховані далі.

Стежку простелять
К сонцю і зорям
Людської долі,
Скутої горем

Пісня і казка
В дивних уявах
Щастя збудують
З квітів яскравих.

Серце сповинуть
В вічную ласку...
Слухай же серце,
Пісню і казку.

Перекл. з білоруської

Т. Масенко

Відвідайте свою країну - пізнайте її ще цього року!

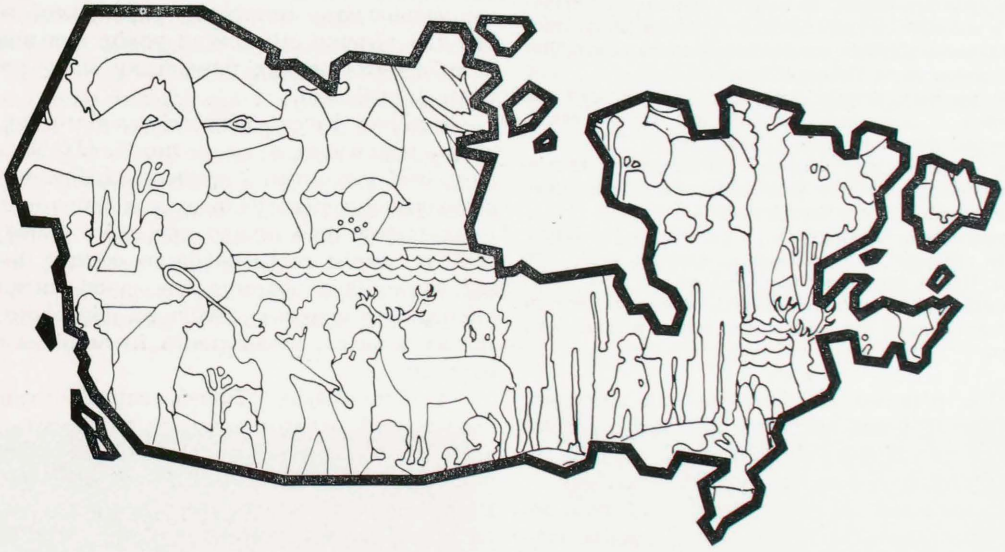

Ваша країна чекає, щоб ви познайомилися з нею. Спокійні озера і великі ріки, незаймані ліси й піднебесні гори, модерні міста, що віддзеркалюють вітальність зростаючої нації, тихі сумирні міста й села, де життя пливе не надто швидко. Вберіть у себе її культурні нашарування, її різні традиції, її історію! Де б ви не були, будете дома.

Вас привітають сердечні, приязні люди в кожному кутку нашої неозорої країни.

Подорожні агенції і бюра допоможуть вам накреслити плян вашої власної поїздки в невідоме, порадять, які куточки вашого краю варто побачити, де, близько чи далеко від вас, зупинитися. Запитайте, як найкраще й найдешевше подорожувати, якими турами чи плянованими згори мандрівками.

Canada

Бюро туристики
Канадський уряд,

Office de tourisme
du Canada

Катруся Чернявська

"Дивись, слухай, говори!"

ВКОРОТЦІ ПРО АВТОРКУ РЕЦЕЗІЇ

Редакція журнала одержала довго очікувану рецензію на шкільний підручник „Дивись, слухай, говори", авторкою якого є Софія Василишин.

На цім місці ми подаємо вкоротці про авторку рецензії Катрусю Чернявську.

Авторка цієї статті — Катруся Чернявська, бакалавр виховання і магістер виховних наук, збагатила своє педагогічне знання ще й такими вийнятковими додатковими курсами: Українська мова — д-р Андрусишин; Розвиток мови — д-р В. Лобань і д-р А. Ван Ровч; Розвиток методів навчання — д-р Дж. Гудлед (США); Виховання підлітків — д-р Дж. Гаймс (США).

Катруся Чернявська, як педагог, займала такі становища в шкільній системі: Наглядач, а опісля консультант для виховання підлітків; заступник директора школи; Директор школи ім. К. Тайнер (Едмонтон).

Під цю пору Катруся Чернявська є ініціятором для двомовних — французьких і українських дитячих садків при системі Публічних шкіл в Едмонтоні.

Як спеціяліст для вчасного виховування підлітків, Катруся Чернявська була репрезентантом на численних педагогічних нарадах у Канаді та США.

Слова проф. Андрусушина — „Не носіть українську мову як той плащ, який захочеш — одягнеш, а ні — то скинеш. Носіть українську мову так, як весільний колач — з гордістю!" — стали для Катрусі Чернявської моттом і стимулом у праці над українською мовою в канадських школах.

* * *

Між різними посібниками для навчання української мови появились останньо, своєю чергою, три підручники "Дивись, слухай, говори!" для початково-розмовних кляс.

Педагогічна вартість цих підручників засвідчується хоч би й тим, що "Дивись, слухай, говори!" ч. 1 і ч. 2 появились уже третім і другим виданням, по черзі.

Софія Василишин — автор названих підручників, відома в Едмонтоні зі своєї довголітньої учительської діяльности увінчаної значними педагогічними досягненнями. Її учительський досвід обнімає п'ятнадцять років творчої праці в початкових клясах і десять років навчання в клясах від четвертої до десятої в публічних школах та педагогічну працю в рідних школах при православних церквах.

На конто педагогічної праці Софії Василишин слід вписати ще її участь при перевірюванні й оцінюванні навчального матеріялу для модерної слухово-зорової методи та оцінювання матеріялу для радіо-телевізійних програм для початкових кляс.

Мовну редакцію підручників "Дивись, слухай, говори!" ч. 2 і ч .3 переводив В. Ніньовський, автор першого українського зворотного словника та довголітній педагог у початково-середніх школах і університетах.

Підручники "Дивись, слухай, говори!" появились завдяки опікунства й фінансового видаткування Ради Української Школи при Консисторії Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

"Дивись, слухай, говори!" в своєму чергуванні — ч. 1, ч. 2 і ч. 3 це книжки, у змісті яких авторка охопила й розгорнула програму навчального матеріялу української мови для тієї дітвори сімдесятих років, яка вивчає в публічних школах українську мову поруч мови англійської.

Добірну фахову педагогічну підготову авторки вичуваємо в тому, що Софія Василишин, свій уважливо і пляново підібраний навчальний матеріял укладає так багатогранно і так вийнятково цікаво, що зміст цього матеріялу, окрім свого значного ефекту, відбиває гармонійне формування душі дитини і ставить її у центрі суспільного, фізичного, інтелектуального, культурного й емоціонального росту.

У підручниках "Дивись, слухай, говори!" досвідчений педагог зразу ж зауважить, що авторка уважливо й послідовно розробляє й поширює мінімально необхідний словник дитини, накладає печать на усне мовлення, на нахил до правильного заучування слів, а все це підсилює чуттєвим забарвленням дитячого переживання, що є ціхою рясної дитячої діяльности в її щоденному оточенні.

Навіть мовно, компоненти назви підручників "Дивись, слухай говори!" вірно віддзеркалюють зміст такого заголовку, який авторка ввела доцільно — для підкреслення психологічних моментів у чергуванні розширювання навчальної програми — учитись спостерігати, сприймати, засвоювати і практично користуватись тим, що вчитель щоденно пляново розробляє в дошкільних і початкових — першій, другій і третій клясах.

Кожний компонент заголовку підручників вказує теж на виховну ціль — центральний чинник у плянуванні праці вчителя; на чергування структури формування педагогічних задумів, зручности і справности дитини та її готовість до мовної заправи, на якій по-

будовані щоденні зайняття учнів.

Ці важливі риси маніпуляції навчальним матеріялом засвідчують про уміння авторки зручно поєднувати безперервність діяльности навчання з кляси до кляси.

Авторка окремо уважливо поставилась до таких педагогічних засобів, які облегшують техніку методів навчання мови:

1. Свідома і приємно урівноважена сумішка релігійних і культурно - традиційних чинників у лекційних мовних одиницях навчання.

2. Ці одиниці побудовані на зорово-сприймальних конкретах — на численних малюнках (колекція авторки з деякими картинами пера Марії Прокопів), які допомагають дітям успішніше засвоювати слова, як символи та композицію мовних висловів у щоденних діяльностях дітвори. Значне число малюнків присвячене атмосфері родинного життя, співживання з сусідами тощо, а все це підсилене любов'ю й теплом душі. Дитяча спонтанність, уявляння і безперебійна активність промовляють з кожного малюнка.

3. Мінімально — необхідний дитячий словник ступнево розбудований методою постійного повторювання, а це сприяє кращому сприйманню і пам'ятливому закріпленні.

4. Постійне чергування слів і комплексів в усному мовленні побудоване так, що воно знаходить своє нерозлучне продовження в заправі читання та писання.

5. Дитячі ігри, казочки, вірші, діялоги, драматичні сцени, оповідання, прогулянки тощо, своєю формою допомагають учителеві в постійній розбудові дитячого словника.

6. Щоденна діяльність дитини в її найближчому канадському оточенні — дім і рідня, сусіди, церква, школа, місто, містечко чи фарма — побудовані на зазубленні виховних чинників канадської культури з успадкованими чинниками культури України. Дитина українського походження відчуває гордість своєї родової приналежности і любов до мови її прадідів без упередження до культури інших національних меншин.

7. Посібники "Дивись, слухай, говори!" призначені не для завершення навчання предмету мови. Це, радше, початок спонуки для дитини навчитись подивляти й відчувати красу й силу української мови — мови прадідів і мови близько п'ятидесяти мільйонів українців.

П-во Іван і Анастасія Тимочко

Опис про Золотий Ювілей п-ва Тимочків був поміщений в журналі ч. 12 з грудня 1975 року на стор. 27. Поруч допису була поміщена інша світлина. Редакція перепрошує п-во Тимочко за недогляд у друкарні.

П-во Михайло і Марія Тимофійчуки

Опис про Ювілей 45-ліття п-ва Тимофійчуків був поміщений в цім самім числі 12, на стор. 28, на якій поміщено іншу світлину. П-во Тимофійчуків редакція „Променя" перепрошує за помилку у друкарні.

Відбувся Провінційний З'їзд Союзу Українок у Східній Канаді

СХІДНЯ ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Сидять від ліва: Галина Сенишин — голова, Галина Мельник — організаційна рефер., Надія Грицина — кореспо. секр., Наталія Лазоренко — перша заступниця; стоять: Тетяна Клемба — член контр. комісії, Анастасія Ковальчук — член контр. комісії, Стефанія Кульба — фінансова секр., Віра Вусата — голова контр. комісії, Марія Тихонова — рекорд. секретарка.

В днях 10, 11 і 13-го жовтня відбувся з'їзд Союзу Українців Самостійників Східньої Канади в Оттаві. З'їзд відбувався частинно в авдиторії української православної громади Успіння Пресвятої Богородиці й частинно — з браку достаточного місця — у винайнятій залі англіканської церкви при вул. Принц Чарлс і Локгарт.

З'їзд почався спільною сесією, під час якої були зложені привіти голов складових організацій, в яких була виявлена надія на успішне проведення нарад. Члени Східної Екзекутиви СУК вибрали за мотто свої сесій слова з поезії Ганни Черінь:

„Кожне слово, щоб влучало
В свою хоч і маленьку ціль,
Щоб вчувалась в нім обнова,
Щоб цвіла в нім квітка, а не цвіль".

Це гасло й було кинуте головою Схід. Екзекутиви в її привіті, і відтак домінувало провідною думкою всіх жіночих сесій.

Після всіх урядових формальностей — а саме вибрання президії, секретарів, приняття протоколу з попереднього з'їзду, представлення делегатів, яких було 27, а всіх приявних 87, дискусії над звітами, звіту контрольної комісії, вибранням, а радше затвердженням тої самої екзекутиви на наступний рік, бо це був їх перший рік урядування — домінували слідуючі головніші точки нарад жіночої сесії: Бажаним було б, щоб окружні з'їзди відбувались в один час з драматичними фестивалями молодших відділів СУМК. Ті з'їзди й фестивалі варто улаштовувати при кінці місяця березня. Порушено справу шкільництва. Звернено увагу, що різними парафіяльними й організаційними школами ми роздрібнюємо свої сили, що одна школа під патронатом КУК могла б бути більш корисна й відтяжила б менші громади й поліпшила б стан учительського складу.

Було питання, чи шкільні підручники контролюється, бо в деяких підручниках були вживані авторами російські слова. Висновком дискусії було бажання посилити контролю над виданням таких підручників.

Був внесок, щоби з нагоди Міжнароднього Року Жінки провести інтенсивну, культурно-інформативну працю в чужомовній пресі про долю ув'язнених і переслідуваних жінок в Україні.

Порушено справу приналежности нашої організації до СФУЖО. Після ширшої дискусії, предсідниця пояснила, що вже на всеканадськім з'їзді ь Едмонтоні рішено вибрати комісію для цієї справи, щоби вона цю справу добре розслідила й представила на наступному всекрайовому з'їзді.

Продискутовано потребу тіснішої співпраці зі складовими організаціями СУС, а головно з молоддю.

Вирішено справу перевидання Альбомів Буковинських взорів в числі 1.500 примірників, а частинний дохід з попередньої розпродажі альбомів у висоті десять тисяч передати Філії Музею на покращення його приміщення.

У висліді нарад жіночої сесії були приняті слідуючі

резолюції:

1. З нагоди Міжнароднього Року Жінки учасники 37 З'їзду Союзу Українок Східньої Канади закликають все українське громадянство ставати в обороні переслідуваних жінок-дисиденток в Україні, висвітлювати всі факти порушення Совєтами прав людини на міжнародньому форумі і в чужоземній пресі різних держав.

2. Зібрані на з'їзді його учасники стверджують, що на міжнародньому форумі порушуються проблеми різних держав, але промовчують найбільш переслідуваних і поневолених в Україні жінок і закликають приділяти цій справі більше інформацій.

3. З'їзд звертається до КУК, щоб українські підручники в рідних і державних школах підлягали провіреню підручниковій комісії КУК, або управі РУШ і щоб були уложені в доступній формі, а також були вільні від будьякого впливу російської чи польської мови.

4. З'їзд закликає всі складові організації до кращої співпраці і порозуміння, уважає, що головну увагу треба звертати на виховання й освідомлення нашої молоді і що не лише матеріяльна допомога має стати потенціяльним рушієм нашої співпраці, але взаємне вирозуміння.

5. З'їзд, разом зі складовими організаціями СУС вітає проєкт започаткування будови Музею Українського Мистецтва і Культури Союзу Українок Канади в Саскатуні та рівночасно висловлює подяку п. Мир. Дяковському за виголошення цінної доповіді.

Під час спільних сесій відбулись панельні дискусії. Від ТУС — „Внутрішні й зовнішні проблеми ТУС", від СУМК — „Літні табори, як засіб пізнання української культури (Емержен корсис)", від Союзу У. К. „Музей — його філії й фундації". — Всі ці теми були основно обговорені й були, якби відгомоном нашого всеканадського з'їзду в Едмонтоні.

По святочнім недільнім бенкеті, який приготовили членкині місцевого відділу СУК ім. Лесі Українки, промовляв пан Мирослав Дяковський колишній працівник міжнароднього відділу СіБіСі, і радіо „Вільна Европа" в Мюнхені. В своїм змістовнім слові й речевих роздумуваннях подав нам бесідник теперішний стан нашої української етнічної групи в Канаді на підставі статистичних даних і, власне, на тих обчисленнях представив нам не дуже веселу дійсність нашого стану й на тих обчисленнях оперті вигляди нашого майбутнього. Доповідь дуже цікава й тому сподіємося, що буде ціла подана в пресі.

На закінчення варто згадати виступ-слово голови СУМК, на всю Канаду, панни Галини Маґус. Вона захопила всіх присутніх своєю прекрасною українською мовою й змістовним висказанням думки. Дай Боже більше нам таких ідейних, працьовитих і самоздисциплінованих сумківців.

Н. Грицина і М. Зимовець — секретарки з'їзду

Семінар Союзу Українок в Манітобі

Цього року, під час Манітобського Провінційного з'їзду СУС, що відбувся 7, 8 і 9 листопада, 1975 р. в Вінніпеґу, Союз Українок Канади перепровадив свою програму в формі семінаря. Перша сесія відбулась в п'ятницю 7 листопада в залі катедри Пресв. Тройці о год. 8 вечером. Голова Пров. Екзекутиви, пані М. Мандзюк відкрила сесію. Парох о. прот. Ф. Керніцький провів молитву, Владика Борис поблагословив. Пані Мандзюк привітала гостей, делеґаток, уступившу голову Ман. Пров. Екзекутиви пані М. Білоус з Давфину, гостю бесідницю того вечора — д-р Є. Феняк з Вінніпеґу та гостю бесідницю — пані М. Ткачук з Саскатуну. Пані М. Юрків представила стипендіянтку, панночку Марійку Піць, яка подякувала за стипендію Союзу Українок та підкреслила важність таких стипендій для студентів.

Пані Мандзюк представила гостю бесідницю того вечора в особі д-р Є. Феняк, яка є головою Манітобської Пров. Ради Жінок, та яка активна в різних організаціях, по фаху — професор домашньої економіки на Манітобському університеті. Тема її промови була „Статус Жінок"

Д-р Є. Феняк передала привіт від Ман. Пров. Ради Жінок та поінформувала присутніх про ціль, початки, досягнення та потребу Крайової Ради Жінок. Ще в 1893 році постала перша Рада Жінок для того, щоб студіювати та розв'язувати громадські питання, які торкаються жіноцтва. В наслідок цього, в 1916 році, жінки в Канаді осягнули право голосу, найперше в Манітобі. Д-р Феняк представила загальний стан жіноцтва в теперішньому русі за статус нарівні з чоловіками.

Після цієї цікавої доповіді був час на питання й дискусію, в якій взяли участь: п. Байдак, пані Юрійчук, пані Войценко, о. архидиякон М. Заліщук, пані Нижник. Подяку д-р Феняк склала пані Є. Білич і підкреслила, що Союз Українок завжди піддержував Манітобську Пров. Раду Жінок, та що багато наших бувших голів Пров. Екзекутиви мають почесне членство в Ман. Пров. Раді Жінок.

Пані Мандзюк подякувала присутнім, що прибули на сесію та запросила на чайне прийняття, що його спільно приготовили членки 3-ох Вінніпеґських відділів Союзу Українок. Секретарювала під час сесії Докія Черевик.

Наступного дня, в суботу 8 листопада, в Колеґії Св. Андрея, семінар продовжувався спільною ранішньою сесією, замість окремих сесій ТУС, СУК і СУМК. Головним доповідачем був п. Іван Паламарчук, який говорив на тему „Відношення членів ТУС до молодших". Він навів багато зразків відходу старших і молодших від традиційних українських традицій та звернув увагу на конечну потребу збереження їх, згідно з принципами самостійницьких організацій.

Пані Ольга Завісляк говорила на тему „Справа української молоді в Канаді", звертаючи увагу на потребу задержання молоді при наших організаціях і Церкві.

Тему „Структура організації СУС" реферували добр. Марія Керніцька, п. Василь Буряник і п. Петро Кондра. Добдродійка Керніцька докладно обговорила структуру СУС.

Пан В. Буряник згадав про великі заслуги в творенні наших організацій і Церкви перших українських вчителів та інших громадських працівників.

Пан Петро Кондра представив як думає сумківець теперішнього часу, яка міра його знання української мови та релігії і рівень його свідомости про все що українське і православне. Подав свої думки про причини такої ситуації та сугестії на її поправлення.

„ТУС — поміч сумківцям" — це була тема доповіді прот. Д. Лучака, голови Президії Консисторії УГПЦеркви в Канаді.

Після доповідей вив'язалася дискусія, в якій взяли голос старші і молодь. Марко Міненко висловив погляди сумківців і взагалі молоді, на їх участь і працю в самостійницьких організаціях. Він сказав, що молодь бере приклад від старших. На цю тему коротко говорив і Павло Тетеренко.

Спільну сесію закрито і слідувала перерва на обід в Колегії. Спільною сесією керувала пані Докія Черевик, кореспонденційна секретарка Манітобської Екзекутиви, секретарював п. Мих. Гикавий.

Після обіду семінар Союзу Українок докінчено окремою сесією, яку відкрила пані Докія Черевик, як також і керувала нею. Секретарювала пані Є. Білич.

Приступлено до реферування третьої наміченої частини програми: „Проблема набуття нових членок по відділах. Цю точку реферувала добр. Юстина Лучак. Вона піднесла дві точки, які є важливими причинами занепаду:

а) переходові членки губляться,

б) брак зацікавлення в молодих жінок вступати в членство.

Слідувала широка дискусія в якій брали участь пані: М. Білоус з Давфину, М. Козар з Етелберт, М. Ткачук з Саскатуну, М. Ковальчук з Овкбирн та М. Мандзюк, С. Бейзик, А. Вишнивецька, М. Нижник і Є. Білич — всі з Вінніпеґу.

Суґестовано: (а) Для переходячих членок, Централя має на складі відповідні картки, яких відділи повинні набути і тоді коли відділ втрачає членку, пересилає її картку до відділу в тій місцевості коли членка пересилюється, і щоб той відділ запросив до себе, запрошувати молодих жінок на різні імпрези та соціяльні вечірки і прямо просити їх ставати в ряди Союзу. Заохочувати їх до помочі і щоб той відділ запросив до себе, запрошувати молодих збори короткі і цікаві. Звітування подавати лише пів річно.

На заклик пані Марії Білоус перепроваджено збірку на організаційний фонд.

Офіційне закриття семінаря виконала провінційна голова — пані Марія Мандзюк.

В неділю 9-го листопада, на спільній сесії, доповідь на тему „Справа нашого музею" виголосила пані Марія Ткачук з Саскатуну.

Докія Черевик, секр.

БЛ. П. МАРІЯ СЕМЕНЮК

У першій половині м. грудня 1975 року відійшла у вічність у м. Вінніпеґу на 89 році свого трудолюбивого життя піонерка громадського руху ранніх часів, люблена мати, шанована бабуня і пильна читачка журнала „Промінь", бл. п. Марія Семенюк.

Народилася Марія 1886 року в родині Михайла Чорного в селі Барич, повіт Перемишль, Західня Україна. До Канади приїхала 1903 року 15-літньою дівчиною з батьком та 6 братами — Іваном, Михайлом, Степаном, Морісом, Гнатом і Федором. Родина поселилась в Альберті в околиці Елдорено, 7 миль від містечка Радвей.

1911 року Марія Чорний вийшла заміж за учителя державної школи Івана Семенюка, який у той час був редактором часопису „Нова Громада", яка виходила в Едмонтоні. Іван Семенюк був одним з перших студентів Брендонського Семинаря, якийсь час учителював в різних околицях Альберти а свого часу навчав англійської мови робітників копалень (майнів) таких як Колмен, Гилкрест і Френьк.

Довшим місцем осідку був Вегревил, де молоде подружжя замешкало. Тут Іван Семенюк включився у Спілку Національної Кооперативи. Обидвоє вони — Іван і Марія включились в український громадський рух, який тоді набирав сили. Почалась тут організація Українського Народного Дому ім. Т. Шевченка, який опісля відограв таку важливу культурну місію в житті українців Альберти.

Тут дім родини Семенюків був завжди відкритий для громади, для ближчих і дальших гостей — наради, збори, засідання, а в тім всім обов'язки господині. Марія цікавилась усім тим, чим жив і діяв її чоловік Іван, який був тоді одним з провідників українців поселенців, а вона була його справжнім життевим порадником і помічником.

1920 року родина Семенюків переїхала до містечка Радвей. Тут вони відкрили своє власне підприємство, а поруч того Іван Семенюк зайняв позицію управителя великого складу будівельних матеріялів Гайвард Ламбард Ярд. В тих часах почалась організація Української Греко-Православної Церкви, в якій родина Семенюків була одною з перших її членів до кінця свого життя. В Радвей побирала шкільну освіту їх дочка-одиначка Наталка, яка опісля вийшла заміж за д-ра Володимира Бачинського. Діяльні й активні мали вони багато приятелів в Едмонтоні і належали до передових людей.

Року 1940 п-во Семенюки продали підприємство у Радвей і переїхали жити до Вінніпеґу, де живе зять д-р Бачинський з родиною.

Після смерти чоловіка Івана Семенюка 1952 року, Марія перейшла жити до родини своєї дочки. Тут вона мала повну опіку, була оточена увагою і дбайливістю своїх рідних, що почасти заступало їй втрату вірного товариша, з яким ділила всі життеві дороги.

Залишила Покійна свою дочку Наталку, зятя д-ра В. Бачинського, двох внуків — Бориса й Івана та ближчу і дальшу родину своїх братів Чорних в Альберті.

Похоронні відправи відслужив митр. прот. Ф. Керніцький з Катедри Пресв. Тройці. Тіло бл. п. Марії Семенюк спочило поруч могили її чоловіка Івана Семенюка на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпеґу.

Приятель

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ІМПРЕЗА В ВАЛЕЙ - СУРЕЙ, Б. К.

Заходами Шкільного Комітету при Українському Православному Центрі в Валей - Сурей, молодь СУМК і учні недільної та української школи відзначили культурною імпрезою Свято Миколая і Передріздвяний концерт. У неділю дня 14 грудня увечорі українські батьки й матері та члени Української Православної Громади в Валей - Сурей прибули з родинами до парафіяльної авдиторії, що так була чудово і декоративно прибрана старанними зусиллями нашої молоді СУМК.

Концерт розпочався вступним словом, що його виголосив Петро Блажук, голова місцевого відділу СУМК. А коляди „Бог Предвічний" й „Небо і земл" відспівав хор учнів недільної й української школи з участю членів СУМК під проводом учительки української школи пані Марусі Пасішнюк.

По цім слідувала сценка „Христос Рождається", яку приготовили учительки із декоративними буквами, що їх тримаючи школярі і кожний з них чудово виконував свою ролю. Дальше в ході програми відбулося ширше пояснення про значення Різдвяних звичаїв, що їх дотримуються православні українці та традиційно святкують українське Різдво за ст. Юліянським календарем. Молодь приготовлена учительками також того вечора відограла коротеньку сценку „На Свят Вечір", було також цікавим для молоді про пояснення 12 традиційних страв, як і рівнож про їх символічне значення. В той же час наступною точкою було відспівано всіма присутніми кілька релігійних колядок, що надало величі до святочної програми. Дуже гарно коли виступають хори на сценах вишколені диригентами, але таки є чомусь більше захоплення, коли вся громада бере участь у співі, цебто всі присутні, бо тоді справді відчувається ота вся сила і велич спільної гармонії і чудової краси співу всіх присутніх. Це люблять не тільки старші, але і наша українська молодь.

Черговою точкою було чудово виконано учнями недільної й української школи „Вертеп" на тлі прекрасної і мальовничої декорації, в супроводі колядок, а на піяніно акомпаньювала сумківка панна Христина Миронюк, а рецитацію „Різдво" чудово виконала пані Маруся Пасішнюк.

Учні з учителями недільної і української школи у Валей-Сурей, Б. К.

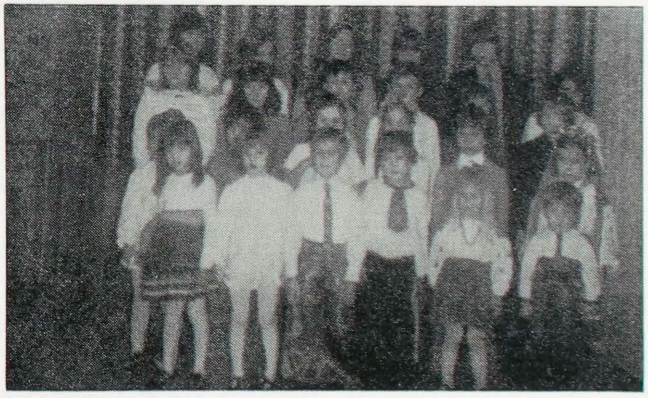

Учні недільної і української школи у Валей - Сурей, Б. К.

До речі, оце вже від початку шкільного року третій раз, як наша молодь цієї осені брала участь в концертових програмах, як от на Свято Книжки і Свято Покрови, що з цього місця слід висловити щире признання родичам, що привозили свої дітей до української школи і також сердечна подяка належить учителям і учителькам, яку вкінці програми в заключнім своїм слові висловив прот. о. П. Блажук, директор місцевої української школи при Православному Центрі.

Закінчення програми попереджено піснею „О, хто, хто Миколая любить", після чого відбулася гостина Св. Миколая і роздача подарунків, а цю почесну ролю виконав дуже, а дуже вдало і чудово п. Роман Пасішнюк, учитель дитячого садочка, який існує при українській школі. Він також і навчає 1 клясу і допомагає в недільній школі, своєму братові Миронові Пасішнюку.

Головою Шкільного Комітету є. пані Маруся Пасішнюк, секретаркою пані Розалія Ткачук, касиркою пані Наталка Голонько учителі недільної й української школи: прот. о. П. Блажук, Мирон Пасішнюк, Ґеня Басараба, Маруся Пасішнюк, Маруся Підерсон, Роман Пасічний, Марія Боднарчук, Ірена Родрігез, Петрунька Коновальчук і Климентина Макар. Недільна школа провадиться кожної неділі, а українська кожної п'ятниці увечорі. Всіх дітей у згаданих школах навчається 25. **опб.**

ШІСТДЕСЯТИЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ ПАРАСКИ І МИКОЛИ ДОВГАНЮКІВ
ЕДМОНТОН

У суботу 1-го листопада 1975 року, ввечорі, в готелі Римрок в Бенфі, Альберта — діти, внуки, ближча та дальша родина й приятелі Параски і Миколи Довганюків влаштували їм родинне свято з нагоди їх 60 ліття подружжя. Хоч ювіляти мешкають в Едмонтоні, а ювілейне свято відбулося в Бенфі, де мешкає їх син Володимир Довганюк. До Бенфу з'їхалися запрошені гості в кількості 45 осіб. Господарем свята був син Володимир Довганюк. По смачній і святочній вечері відбулась коротка офіційна ювілейна програма, під час якої промовляли: В. Довганюк (син), д-р Богдан Михайлишин — небіж, Микола Солован — шваґер, Іван Ільків — двоюрідний брат ювілята. З усіх промов відчувалося, що ювіляти користаються великою пошаною не тільки серед свого роду, а взагалі всієї ближчої і дальшої родини та своїх приятелів. Ювілейне святкування відбулося в теплій родинній атмосфері, яке залишило незабутнє враження не тільки для ювілятів, а й всіх учасників. Це дійсно було справжнє величаве родинне свято. Від учасників цього свята ювіляти одержали ювілейні подарунки. При кінці офіційної програми ювіляти — Параска й Микола сердечно подякували всім промовцям і всім учасникам свята, за щирі промови, участь у їх святі та подарунки.

Микола Довганюк народився 2 жовтня 1894 року в селі Загайпілле, повіт Коломия, Галичина (Західня Україна), батько Михайло, мама Анна з роду Костюк. В батьків було троє дітей: Максим, Василина, а Микола (ювілят) наймолодший. До Канади, батьки ювілята, приїхали весною 1902 року й поселились в околиці Ендру (Альберта) в місцевості Восток, теперішнє Завалля. В 1903 році народилась ще одна дитина Марія. В 1904 році вони пересились в околицю Ту-Гилс. Належить згадати, що Микола (ювілят) ще в Галичині в 1902 році почав ходити до школи, але першого року перервав навчання в зв'язку з виїздом батьків до Канади. В Канаді, в тій околиці, поселились його батьки на той час школи не було, а тому він не мав змоги продовжувати навчання. Він сам самостійно займався самоосвітою й навчився читати по-українськи, англійськи й по-польськи. У молодих роках ювілят працював у батьковому господарстві. В 1911 році працював на залізниці в Лакомб, а пізніше в 1913 році, також на залізниці в Ст. Альберт. Пізніше, знову на фармі батька аж до 1927 року. Хоч власний гомстед набув 1911 року в Мусідорі, але ввесь час мешкав з батьками й пізніше батьківська фарма перейшла в його власність. Так сталось, що на їх фармі в Ту-Гилс заклали місто, а тому ювілят Микола був першим поселенцем цього міста.

Одружився Микола 15 листопада 1915 року в Параскою Колісняк, яка народилась 8 листопада 1899 року в селі Назірна, повіт Коломия. До Канади з своїми батьками: тато Василь, мама Василина, приїхали в 1905 році. До школи не ходила, бо не було школи, але сама навчилася читати по-українськи.

1927 року, ювілят Микола з шваґром Іваном Колісняком відкрили в Ту-Гилс крамницю мішаних товарів, яку назвали „Д. і К." (Довганюк і Колісняк). До 1938 року були разом, а опісля ювілят перебрав всю крамницю й провадив нею до 1957 року, опісля продав і переїхав до Едмонтону. В Едмонтоні займався різними підприємствами, а в 1968 році став пенсіонером.

Будучи ще в Ту-Гилс, ювілят у 1942 році подарував землю під Українську Греко-Православну церкву, на якій побудовано церкву й резиденцію для священика. Протягом п'яти років ювілят був головою цієї громади. Під час свого побуту в Ту-Гилс ювіляти (боє) співали в церковному хорі і взагалі брали активну участь в церковно-громадському житті громади. В Едмонтоні вони є членами: Української Греко Православної громади Св. Івана, членами Іституту Св. Івана, українських піонерів на Альберту. Ювілят є членом Товариства Українців Самостійників, а ювілятка членкою відділу Союзу Українок Канади Св. Івана й завжди брала й бере активну участь в різних комітетах. Вони передплачують і читають „Українських Голос", „Вісник" „Канадійський Фармер", журнал „Промінь" та іншу пресу. Обоє вони є жертвенні на церковні чи громадські потреби в силу своїх спроможностей.

Хоч ювіляти мають поважний вік, але їх можна бачити в соборі Св. Івана кожного Богослуження. Також, їх можна бачити на різних українських зборах чи імпрезах. Обоє вони глибоко релігійні й національно свідомі — живуть і дихають українським життям. Вони є загально знані й шановані в українській громаді в Едмонтоні.

Ювіляти мають сина Володимира, одруженого, який мешкає в Бенфі, там має свої підприємства й є мейором цього міста. Дочка Анна замужем за Бойдою. Дочка Рузя замужем за Джонсоном. А дочка Марія,

що була замужем за Луцаком, обоє вже померли. Також, вони мають 9 внуків і 9 правнуків.

Родинне життя ювілятів може бути гарним прикладом для інших українських родин. З нагоди свого ювілею вони пожертвували: на колегію Св. Андрея — $100, на „Український Голос" — $50.00, на „Вісник" — $50.00, на журнал „Промінь" $50.00, на „Канадійський Фармер" — $25.00. Разом $275.00.

На цьому місці побажаємо ювілятам довгого й щасливого віку, на радість їх та їх роду. Щасти Вам Боже, ювілята!

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ У ВАНКУВЕРІ

За ініціятивою Ділового Комітету при Відділі КУК у Ванкувері і стараннем жіночих організацій міста Ванкуверу й околиці відзначено величаво працю і заслуги Української Жінки дня 23-го листопада 1975 р. з нагоди Міжнароднього Року Жінки.

Голова Ділового Комітету, пані Ярослава Татарнюк, вітаючи привявних, на цій небуденній імпрезі, підкреслила у своєму короткому, вступному слові ролю і значення української жінки в родинному, національно-культурному і церковному житті нашого народу у світлі довгих століть нашого історичного розвитку.

„Відзначуючи сьогодні ролю і значення української жінки в житті українського народу, говорила пані Я. Татарнюк, ми клонимо свої голови перед Маестатом праці, жертви і смерти тих незабутніх дочок і матерів нашого народу як на рідних землях, так і засланих в сибірські тюрми і концтабори, а також розсіяних по всіх континентах нашої планети, що гідно сповнивши свої релігійні і національні завдання, відійшли від нас у царство вічности, а нам живим залишили історичний наказ і заповіт іти їхніми слідами і продовжувати їхню велику працю.

Однохвилинною мовчанкою і повстанням з місць вшановано світлу пам'ять покійних, ідейних жінок українського народу.

Вичерпний і глибоко продуманий реферат на тему: „Роля української жінки в збереженні національної ідентичности нашого народу в діяспорі" виголосила пані Е. Остапчук. Особливішою точкою імпрези було відзначення жінок-діячок місцевих організацій Ванкуверу й околиці, що активно і всевіддано працюють для своїх культурно-освітних і церковних громад. На пропозицію і згідно з рішенням управ жіночих організацій відзначено слідуючих пань.

О. Бабець, Б. Боднарчук, П. Клюкевич, Н. Ласківська, М. Москалюк, В. Островерха, М. Степа, А. Жарська.

Пані О. Заяць накреслила ширший і подрібний перегляд та зміст многогранної праці пані Е. Остапчук, голови місцевого відділу КУК і коментаторки української радіопрограми. Пані Е. Остапчук уроджена в Канаді — серце її однак палає гарячою любов'ю до рідної землі — України, до рідної пісні і музики.

Пані Ірена Ковальчук удекорувала заслужених пань корсажами, а пані Е. Остапчук крім китиці живих квітів — отримала медалю Лесі Українки. Зібрані гості на залі виявляючи своє признання і подяку всім жінкам, заспівали „Многая літа".

У скромну, мистецьку програму Дня Української Жінки увійшли виступ вокального ансамблю „Волошок" під диригентурою пані К. Козак, деклямація пані М. Гуцуляк „Де тії струни" Л. Українки та відігравання на фортепіяні пані Г. Боа „Думи Присовського".

Від Української Католицької Церкви промовляв Преосвященний Владика Є. Химій, а від Української Православної Церкви Всечесніший о. П. Бублик. Достойні промовці підкреслювали високо заслуги і значення українського жіноцтва в нашім збірнім житті, благословили їхні шляхетні змагання і бажали їм незламної витривалости та плодотворних, позитивних успіхів в їхніх змаганнях за збереження української національної ідентичности на місцях нашого нового поселення. З переведеної збірки під час чайного прийняття призначено $100 на будову пам'ятника Лесі Українки в Торонті і по $10.00 на пресовий фонд усіх українських жіночих журналів в Канаді.

Присутня

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН
МОНТРЕАЛ, КВЕ.

В неділю 16 листопада 1975, родина, приятелі і членки Союзу Українок Канади відділ ім. Доньки України улаштували милу несподіванку для пані Параскевії Шарановської з нагоди відзначення 75-ліття з дня

народження. Зараз після Служби Божої в Соборі Св. Софії в Монтреалі, Кве., отець Ігор Куташ відправив молебень за здоров'я ювілятки а святочний обід відбувся в Українськім Соціяльнім Клюбі. Господинею цього ювілею була пані Стефанія Кульба, голова відділу „Доньки України", до якої організації шановна ювілятка належить вже понад сорок п'ять літ.

Хлібом і сіллю привітали ювілятку її брат пан Н. Войціховський і пані Катерина Іванишин. Після молитви, яку перевів о. І. Куташ, пані С. Кульба піднесла тост за здоров'я ювілятки а внучка Адріяна Ґанґел вручила свої бабуні рожевий корсаж. Після смачного обіду слідували привіти. Пані С. Кульба зложила привіт від С.У.К. „Доньки України", о. І. Куташ від громади Собору Св. Софії а пані А. Колісник в імени всіх присутних. Найстарший син ювілятки Іван Бурич привітав маму від себе, брата Василя і сестри Стефанії та від близької і дальшої родини. Брат Н. Войціховський зложив привіт від односельчан та приятелів. Дарунок ювілятці вручила пані К. Іванишин. Після привітів слідувала коротка концертова програма яку приготовили та виконали внучки Катруся Бурич і Адріяна Ґанґел граючи на гітарах та приспівуючи пісні які вони приготовили на цю оказію. Зворушуючими словами пані П. Шарановська подякувала родині і приятелям, що звеличали її ювілей і пожертвувала на Будівельний Фонд Собору Св. Софії $75.00, для відділу Доньки

України $25.00, для СУМК $10.00 і на „Промінь" $35.00.

Від самого приїзду з України до Монтреалу шановна ювілятка вступила в членство Собору Св. Софії та до С.У.К. ім. Доньки України. Її покійний муж Петро Бурич був один із промоторів Рідної Школи при Соборі Св. Софії і багато зусилля віддав, щоб школи поставити на високий щабель. Син Іван був першим провідником СУМК в Монтреалі, коли заснував відділ в 1935. Син Василь і дочка Стефанія рівнож вихованці рідної школи і були примірними членами в СУМК. Ювілятка крім праці при С.У.К. ім. „Доньки України" є членкою Братства Християнського Милосердя при Соборі Св. Софії і вже довгі літа працює в комітеті для відвідування хворих. В імени відділу „Доньки України" в Монтреалі, бажаємо пані Параскевії Шарановській ще довгі літа прожити при доброму здоров'ю в родинному затишку та надалі так щиро і віддано працювати для нашого відділу, як вона вже робила і робить такі довгі літа. Ювілейну імпрезу приготовили пані А. Колісник, К. Іванишин і А. Ґерич.

Членка відділу

МАРУСЯ КІТ
НІЯҐАРА ФАЛЛС, ОНТ.

Велику приємність справляє нам читати про амбітних людей, а головно про студіюючу молодь. Кілька років тому, представник преси мав інтерв'ю з Лордом Томпсоном, великим магнатом і власником преси і запитав: „Пане Томпсон, Ви були власником радієвої передачі в Тимминс, Онт. Для чого Ви набуваєте так багато щоденників, не тільки в Канаді, але й з Англії й інших країн"? „Дорогий мій приятелю, я ж маю амбіцію", відповідає чоловік уже на склоні літ своїх.

Глянути у минуле, понад 60 років тому, відродження нашого українського життя в Канаді почалось молодими людьми, а головно учителями, в яких була амбіція мати свою пресу „Український Голос", свої виховні інституції і Церкву славних предків наших. Маємо ми своїх амбітних студентів й учителів і сьогодні, а між ними може бути добрим прикладом панна Маруся Кіт, дочка родини Онуфрія і Євдокії Кіт.

Родичі її живуть на фармі між міс-

стами Велланд і Ніягара Фаллс. Були великі труднощі посилати дітей до школи, але за Божою ласкою і за старанням дбайливих батьків, усі п'ятеро дітей, сьогодні, мають гарні посади. Стефанія учителює в м. Форт Ірі, Іван „чартерд екавнтент" і віцепрезидент фінансової компанії в м. Ванкувері і Василь — принципал 8-ої кляси. Хоч молодший від своїх учителів публічної школи м. Форт Ірі. Люба — адвокат у Бирлингтоні біля Гамільтону, а наймолодша Маруся, учителька домашньої економії й історії. Днями навчала в школі, а вечорами брала лекції в Брок університеті, Ст. Кетеринс, де одержала диплому Б.А. з відзначенням (дистинкшин) у філософії і шкільництв (едюкейшон) дня 24-го жовтня, 1975 року.

Маруся тішиться признанням посеред педагогічних кругів. Часто виступала з лекціями на виставових імпрезах, де мала нагоду давати пояснення про українське мистецтво, як писанки, вишивки й куховарство. Оці досягнення не спиняють молоду вчительку в дальшій науці. Вона записується на магістерку в Ніягара університеті Н. Й. і матиме нагоду стати дорадницею (консилтант) у своїй професії, хоча вона вже була неофіціяльним авторитетом по її лінії. Звичайно, молода професійна сила хотіла би бути вільною, жити окремо, а Маруся свідома цього, що вона дочка фармерської родини, шанує своїх і живе з ними, хоч було би їй вигідніше жити ближче своєї школи, чи ближче університету.

Радіють родичі успіхами чемної доні, радіють її хрещені батьки і радіє місцева українська православна громада, в якій її батько басовим голосом в хорі співає.

Бажаємо Тобі, Марусю, якнайкращих усшіхів у Твоєму житті й науці.

З цієї нагоди п-во Онуфрій і Євдокія жертвують на пресу 40 дол. на „Український Голос" і десятку на передплату, а на „Промінь" $25.00.

о. П. С.

СВЯТО КНИЖКИ І ЧАЇ
ВЕРНОН, Б. К.

В неділю 2 листопада 1975 р. о год. 2:00 по полудні, заходами жіночого т-ва, відділу ім. Св. Ольги улаштовано було в Народнім Домі Свято Книжки. Стіл на почеснім місці був гарно прибраний добірними книжками, що їх присутні мали нагоду оглядати. Чайні столики накриті гарно вишиваними обрусами, коло яких засідали прибулі гості.

Свято відкрила пані М. Попович, запросивши насамперед присутніх на чай і перекусу. Дальшою програмою керувала голова пані Софія Князь. Інструкторами цієї програми були п-во Євдокія і Петро Чайковські.

Вступне слово виголосила пані А. Кецкало. Учні недільної і рідної школи відспівали „О Україно". Рецитацію „Рідна книжка" виконала К. Бабюк. Народній танець „Козачок подільський" відтанцювала Д. Страйкер і Д. Шапка, рецитація — Ліна Демко. Танець-дует виконали Линда і Дебі Ворончак з Келовна. Реферат на Свято Книжки виголосила пані Соня Винничук. Деклямація — „Гей до школи" — Д. Шапка, танець козачок Мелоні Шумей, Д. Страйкер, Д. Шапка, К. Бабюк, деклямацію „Книжка" виконала Оленка Крипс, а танець „Віє вітер" — Линда, Дебі і Дерил Ворончак.

Кінцеве слово виголосив о. Н. К. Мороз, який склав подяку учасникам програми і хоч програма була коротка, але святочна. З нагоди цього свята відділ складає від себе $10.00, а пані Соня Винничук особисту пожертву на прес. фонд журнала „Промінь".

А. Кецкало, секр.

БЛ. П. НАТАЛКА ЛОГВИН

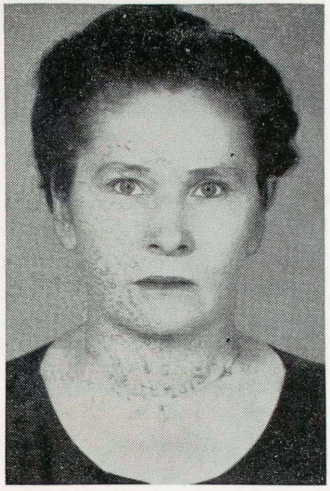

Дня 29 листопада 1975 року відійшла у вічність на 66 році свого трудолюбивого життя дружина, мати і громадянка Наталка Логвин в місцевості Норвек, Онт.

Народилась Наталка 7 липня 1909 року на Полтавщині, в Україні в побожній родині батьків — Іванків. Наталка виростала в рідній землі, співала в церковнім хорі а також виступала в самодіяльних театральних гуртках. Під час вистави у селі Саранчівка, Опішнянського району, де познайомилась з Григорієм Логвином, за якого опісля вийшла заміж 1930 року.

Це були ті страшні — 30-ті роки, коли життя було дуже важке. Батька Григорієвого арештували і заслали на Сибір на 10 років, де він і помер. Молоде подружжя Логвинів — Наталка і Григорій потай виїхали у Донбас, у район Макеєва, де чоловік Наталки працював у копальні вугілля, а вона в госпиталі прала білизну, а вечорами вчащала на курси крою і шиття. По цім вже шила у майстерні.

До Канади прибули вони по другій світовій війні, як і багато інших, для них не було повороту в рідний край. Наталка, як добра кравчиня дістала працю в крамниці Міс Стайл у Торонті, а пізніше працювала 12 років у Май компанії. Важні переживання скитання підорвали її здоров'я. Померла на серцевий удар.

Оставила в глибокому смутку чоловіка Григорія, дітей та багато добрих приятелів. Вічна їй пам'ять! Під час похорону друзі і знайомі склали на „нев'янучі вінки" з чого $20.00 призначено на „Промінь".

Приятель

ПОМИНАЛЬНА ЗГАДКА
БЛ. П. КАТЕРИНА КУПРОВСЬКА
Шіго, Саск.

Бл. п. Катерина Купровська упокоїлася 21 вересня 1975 в лікарні у Фовм Лейк, Саск., переступивши на 91 рік свого трудолюбивого життя.

Катерина, дочка Ґеоргія Гандабура й Анастасії, з роду Марусик, народилася 5 червня 1885 р. в селі Кадовбище на Буковині. В 1897 р. прибуває з батьками до Канади, на „говмстед" біля Льори в муніципалі Інсінгер, Саск. В р. 1903 виходить заміж за Ґеоргія Купровського з околиці Тафнел, Саск. На фармі трудилися супруги до 1930 рокі, а згодом переселилися на сталий побут до містечка Шіго. Живучи іще на фармі, Катерина була активна в церковно-громадському житті при громаді „біля Купровських". Поселившись у Шіго, вона враз із своїм мужом включилася в Громаду Пресв. Тройці, де вклала багато труду та жертвенности, особливо в жіночому т-ві ім. Ольги Кобилянської.

Покійна була лагідної вдачі. Була загально люблена й шанована як акушерква й громадська куховарка. Коли в 1962 році помер її муж, з яким прожила 59 років у прикладному супружжі, життя її ставало щораз більше осамітненим. В останніх роках здоров'я її занепадало так, що вже потрібно було їй мати сталу обслугу та шпитальний догляд. Тому й перейшла вона декілька місяців перед своєю смертю до старечого шпитального дому в Фовм Лейк, де частенько відвідували її як родина, так і всі, хто її знав, за що була всім вдячна.

В глибокому жалі залишила покійна своїх 4 дітей: Василя у Реджайні, Петра в Шіго, Анну Спрінджинатик у Шіго і Марусю Малиновську в Тісдейл, Саск.; двох унуків і двох правнуків; двох рідних братів: Василя Гандабуру в Вікторії, Бр. Кол., і Миколу Гандабуру в Сієтл, США, та дві повдовілі сестри: Анну Мороз в Шіго, і Марію Турко у Ванкувер, Бр. К.

Панахида відбулася у вівторок 23 вересня 1975 у Фовм Лейк, а похорон наступного дня в церкві Пресв. Тройці в Шіго. Тіло покійної спочило на церковному цвинтарі біля гробу покійного її мужа. В похоронних відправах служив місцевий парох о. В. Кокорудз, при співучасти дяка, п. В. Козака з Інсінґер та церковного хору. Після похорону відбувся поминальний обід в Народному Домі в Шіго. Лишила покійна по собі добрий спомин, як щира християнка і добра членкиня нашої Церкви. Вічна їй пам'ять!

ОВК.

З СВЯТА КНИЖКИ НА „ПРОМІНЬ"
ФОРТ ФРЕНСИС, ОНТ.

З ініціятиви жіночих товариств — відділів Союзу Українок Канади — ім. Лесі Українки і Св. Анни у Форт Френсис, Онт. відбулась в Читальні Просвіта в неділю 23 листопада Свято Книжки.

Членки обох відділів брали участь у програмі і святі. Головним промовцем вечора був д-р проф. Г. Піонюта. Темою його доповіді було: „Це і те про книжку". Доповідь була цікава, змістовна, яку з увагою вислухали присутні.

Після чаю, що його подали членки і перекуски, зроблено малу розігравку на українську куховарську книжку, з чого прибуток в сумі $14.00 призначено на „Промінь".

М. Ґушуляк, рек. секр.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

СМАЧНІ ЛІКИ

Кулінарія і ліки? Не дивуйтеся, тут нема помилки. Адже мало не кожний з продуктів нашого щоденного харчування має певні лікувальні особливости. В першу чергу це стосується ярини.

І сьогодні — мова про моркву. Найважливішою частиною хемічного складу моркви є сахароза і глюкоза. Більш за все їх міститься у верхньому шарі. Морква — джерело багатьох вітамінів та ферментів. Щодо змісту мінеральних речовин, вона займає одне з перших місць серед городини. У ній багато натрію, калію, магнію, марганцю, заліза, міді, фосфора, сірки, хлору.

Дітям і дорослим, твердять лікарі, варто щодня випивати хоч би по одній склянці морквиного соку. Це підвищує опірність організму, покращує апетит, зміцнює здоров'я.

Моркви використовується як дієтичний продукт у харчуванні хворих на серцево-судинні ускладнення. Її сік має сечогінні властивости. Він дає хороші лікувальні результати при хворобах печінки та жовчного міхура. При захворюваннях нирок ним можна лікуватися, але треба лікуватися за водним балансом організму.

Морква особливо корисна дітям. Щоденне вживання 300 - 500 грамів морквяного соку на протязі привалого часу призводить до швидкого відновлення сил людини, що перебула тяжку хворобу.

САЛАТА З МОРКВИ

3 — 4 моркви подрібнити на тертці. Стручок перцю, кілька помідорів та невеличкий пучок петрушки ретельно посікти і додати до моркви. Зробити суміш з 2 столових ложок оцту, такої ж скількости олії та 4 — 4 столових ложок води, підсолити і залити потерту ярину. Салату можна притрусити тертою бринзою.

КАЛЯФІОР ПО-ІТАЛІЙСЬКИ

Потрібно:

1 каляфіор
1 ложка масла
3-4 ложки тертого сира
3 платки шинки
¼ ф. печериць
3 помідори

Зварити каляфіор, покласти його на огнетривалий полумисок вимащений маслом, посипати тертим сиром (швайцарським або пармезаном), дрібно січеною шинкою і покраяними, душеними на маслі печеричками. Потім полляти чистим, але густим помідоровим соком і вставити до печі на 15 хвилин, щоб зарум'янилось.

Фашерувати можна будьяку рибу (тріску, коропа, щупака). Якщо при чищені риби в неї трісне жовчний міхур, негайно треба натерти сіллю місце, на яке потрапила жовч, а потім промити, щоб риба не була гірка.

УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА

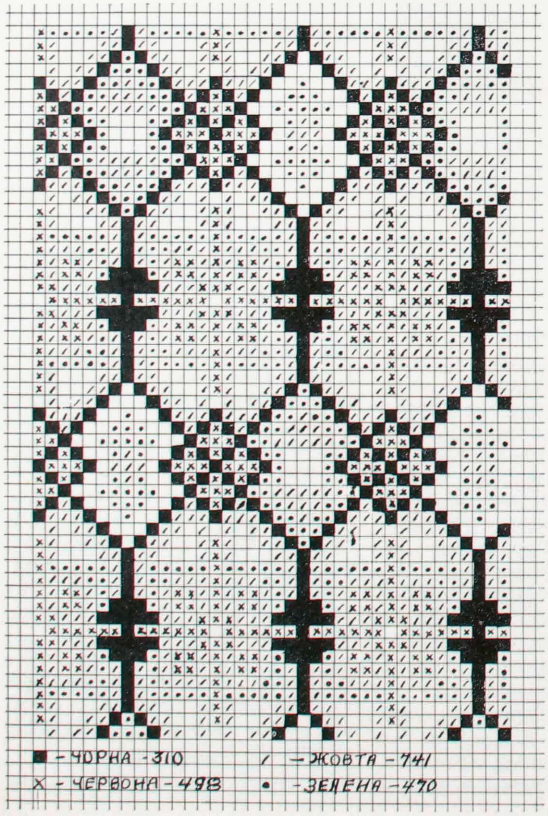

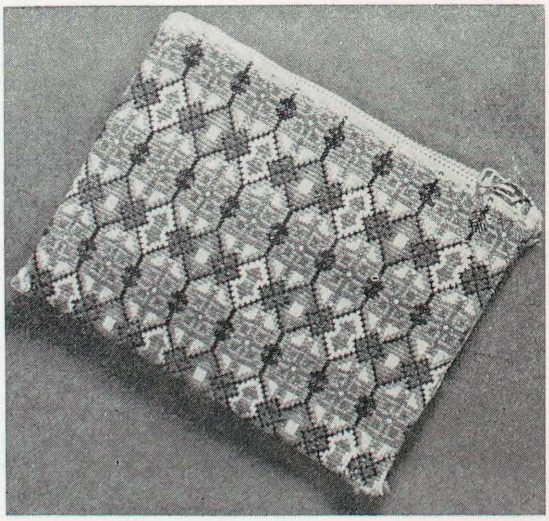

Вишивані торбинки дуже надаються до літніх суконок. Ця торбинка вишивана хрестиковим взором з обох сторін однакова. Взір у чотирьох красках на кремовім полотні.

Матеріял на торбинку може бути груба панама, гардінгер, або лляне полотно.

Нитки ДМС.: червона — 498, зелена 470. жовтна — 741 і чорна — 310.

У світлу пам'ять нашої дорогої парафіянки Українського Православного Собору Св. Володимира в Гамільтоні, бл. п. Оксани Фастриги, яка упокоїлась 9 січня 1975 року, засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Ніна Криворучко, Гамільтон, Онт.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого сина Ярослава, який упокоївся 9 липня 1975 року. Хай же він з Богом спочиває. У світлу пам'ять Покійного засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Сумуюча мама Параня Кузик з родиною, Іннісфрі, Альберта

— — — — —

У другу річницю смерти батька, бл. п. Николая Байдала, який упокоївся 29 грудня 1973 року, в його світлу пам'ять складаю на нев'янучий вінок і засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дочка Катерина Рожак, Едмонтон

— — — — —

З приводу упокоєння Наталки Логвин, яка відійшла у вічність 29 листопада 1975 року в Норвек, Онт. членки відділу ім. Кн. Ольги в Торонті висловлюють свій жаль і глибоке співчуття Григорію Логвину, дітям і п-ву Опукам. Замість вінка на свіжу могилу покійної складаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Покійній хай канадська земля буде легкою.

За управу відділу ім. Кн. Ольги

В. Кузьменко, рефер.

— — — — —

У першу річницю упокоєння мого дорогого мужа, дітям батька і дідуся, бл. п. Василя Парчевського, який відійшов у вічність 27 січня 1975 року, в його світлу пам'ять складаємо нев'янучий вінок і засилаємо $15.00 на журнал „Промінь".

Дружина Катерина Парчевська,
дочка і зять, син і невістка та внуки,
Блейн Лейк, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять мого дорогого мужа, батька і дідуся бл. п. Михайла Гарасимчука, який упокоївся 23 листопада 1973 року, засилаю $5.00 на пресовий фонд журналу „Промінь".

Вічна йому пам'ять!

Дружина Анна, діти: Соня, Зеновій, Донна, Петро і внуки

— — — — —

У світлу пам'ять мого незабутнього мужа, бл. п. Дмитра Вікарчука замість квітів на його могилу, засилаю на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

Дружина Анна Вікарчук, Монтреал

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого зятя, бл. п. Михайла Ґузуляка, який відійшов у вічність у минулому 1975 році в З'єднаних Стейтах Америки і засилаю $5.00 на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Теща Анна Вікарчук, Монтреал

— — — — —

У світлу пам'ять нашого дорогого приятеля бл. п. Миколу Іванця, який відійшов у вічність 18 червня 1975 року у Брентфорд, Онт., складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Клементія Грабовська, Торонто

У світлу пам'ять моєї любої доні Віри, засилаю $5.00 на журнал „Промінь" як дар з нагоди Різдва Христового.

І також складаю $5.00 на нев'янучий вінок на свіжу могилу моїх приятелів, бл. п. Ганни Трач і бл. п. Івана Боднарчука; обоє вони мені дуже близькі. Вічна їм пам'ять.

Меланія Буряник, Торонто

— — — — —

Членкині відділу ім. Лесі Українки при катедрі Пресв. Тройці у Вінніпеґу висловлюють глибоке співчуття довголітній членці, пані Павліні Мимка з приводу смерти її тата, бл. п. Михайла Фещука й складають на нев'янучий вінок $10.00 на журнал „Промінь".

За відділ ім. Лесі Українки

Соня Бейзик, голова

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Едмонтон, Алта. — Відділ С.У.К. при Катедрі Св. Івана зложив щедрий дар на пресовий фонд журнала в сумі $100.00

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Е. Щипанська на передплати $66.00, а з розігравки вазонків, які дарує п. Петро Кузик на користь журнала на пресовий фонд $53.00

Монтреал, Кве. — З нагоди відзначення 75-ліття уродин пані Параскевії Шарановської, С. Кульба переслала ..... $ 25.00

Реджайна, Саск. — Відділ „Доньки України" реф. І. Олесюк — $72.00 на відновлені передплати.

Геффорд, Саск. — Відділ ім. Басарабової, реф. А. — $66.00 на поновлені передплати.

Стінен, Саск. — Відділ Княгині Ольги, реф. Е. Суркан $36.00 на поновлені передплати.

Веркон, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги з нагоди Свята Книжки, А. Кецкало — на прес. фонд журнала ..... $ 15.00

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. В Кузьменко $96.00 на нові й поновлені передплати.

Вінніпеґ, Ман. — Відділ ім. Л. Українки при катедрі Пресв. Тройці, реф. Д. Черевик $68.00 на передплати.

Даєфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус переслала $59.00, що їх склали членки відділу по $1.00 кожна, з чого $25.00 призначено на Різдвяне привітання відділу, а $34.00 на прес. фонд і пожертви на нев'янучі вінки та $84.00 на нові й поновлені передплати. Марія Андрейчук $72.00 на передплати.

Брентфорд, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. А. Пережак — пожертви на прес. фонд, нев'янучі вінки, $144 на передплати.

Ванкувер, Б. К. — Діловий комітет при відділі КУК у Ванкувері, секр. Ярослава Татарнюк на прес. фонд ..... $ 10.00

Форт Френсес, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, з нагоди Свята Книжки, секр. М. Ґушуляк — на прес. фонд ..... $ 14.00

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич — пожертви на нев'янучі вінки, $60.00 на передплати.

P 17N OCT 75
HAWRYSH MRS KATE
602-11112-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A2

Едмонтон, Алта. — Відділ при громаді Св. Ілії, реф. Т. Островерха — $30.00 на передплати. Дора Воронюк також $30.00 на поновлені передплати.

Скарборо, Онт. — Відділ „Св. Анни", реф. Юлія Никіфорук — $36.00 на відновлення передплат.

Лондон, Онт. — Із збірки на срібнім весіллі п-ва Миколи й Олександри Тищенків, Ф. Подопригора переслав на прес. фонд ..... $ 10.00

Фовм Лейк, Саск. — Відділ ім. Л. Українки, В. Гаррас переслала ..... $ 9.00

Ту Гилс, Алта. — Відділ ім. Л. Українки, Е. Рибак — $102.00 на передплати.

Роблин, Ман. — Відділ „Доньки України", Анна Горбай — пожертви на прес. фонд і $42.00 на передплати.

Толстой, Ман. — Клавдія Долинчук доручила $24.00 на передплати.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, М. Гарбус переслала пожертви й $48.00 на передплати.

Едмонтон, Алта. — Відділ при катедрі Св. Івана, Анна Особа $24.00 на передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, Анна Белов $66.00 на передплати.

Канора, Саск. — Відділ М. Маркович, А. Мисак $24.00 на передплати.

Блейн Лейк, Саск. — Відділ ім. Хариті Кононенко, М. Цьона $24.00 на відновлені передплати.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ — КОЛЯДА

П-во М. і П. Довганюки, Едмонтон, з нагоди 60-ліття їхнього подружжя зложили пожертву на прес. фонд журнала	$50.00
Пані: — Е. Козак — Ст. Кетеринс, Онт.	15.00
А. Погранична — Ніяґара Фалс, Онт.	14.00
Марія Корній — Виндзор, Онт.	14.00
Мирія Середюк — Реджайна, Саск.	10.00
А. Лазарович — Саскатун, Саск.	10.00
К. Кирстюк — Норт Ванкувер, Б. К.	10.00
Марія Т. Боднарчук — Ґронлид, Саск.	12.00
Марія Кушнір — Вінніпеґ	9.00
Теодора Грушка — Стирджис, Саск.	8.00
Марія Квас — Торонто	8.00
Е. Лабюк — Йорктон, Саск.	8.00
П. Прокопів — Едмонтон	8.00
Марта Маленька — Стінен, Саск.	6.00
І. Пуцентело — Едмонтон	5.00
Марія Ткачук — Саскатун	5.00
Текля Візнюра — Торгилд, Алта.	5.00
Н. Сміюха — Роблин, Ман.	5.00
М. Харик — Сарнія, Онт.	5.00
Домна Чибиряк — Мус Джа, Саск.	5.00
Софія Кушнірук — Винярд, Саск.	5.00
П-во Дмитро й Софія Іванків — Скотленд, Онт.	5.00
П-во Михайло й Анастасія Пережак — Брентфорд, Онт.	5.00

По $4.00: — В. Сализин, С. Крикун і Люба Куць — Едмонтон, Надія Мекдоналд — Келґарі, Алта., А. Боднар, Соня Козира, Ірина Лангер і К. Шмігельська — Торонто, Онт., В. Сурмай — Тандер Бей, Онт., д-ка Ю. Лучак, Анна Бабинець і Анна Гузій — Вінніпеґ, Ман., Анастасія Марцинюк — Парма, Огайо, А. Сірик — Рочестер, Н. Йорк, П. Матвійчук — Брендон, Ман., Марія Гарасимів — Норт Бетлфорд, Саск., М. Котик — Давфин, Ман., А. Дудич — Брентфорд, Онт., Е. Твердун — Ванкувер, Б. К.

По $3.00: — О. Русин, Анна Лах — Монтреал, Кве., О. Сливка, Ґ. Салагуб, Клавдія Микитюк, Марія Котульська — Торонто, Онт., А. Ткачук — Келґарі, Алта.

По $2.00: — М. Маланчук, Ірина Лапчак, К. Горбачевська — Монтреал, Кве., А. Бабляк — Вердон, Кве., М. Бурак — Бімзвил, Онт., П. Лобай — Драйден, Онт., В. Стратійчук — Сван Ривер, Ман., Анна Горбай, Мирослава Горбай — Роблин, Ман., Ольга Ситник, Леся Поплавська — Гамільтон, Онт., Марія Іванець — Лойдминстер, Алта., Зеня Гавриш — Етобико, Онт., Ірина Лукасевич — Брамалі, Онт., П. Кревецька — Вінніпеґ, Ман., Л. Бобіцька — Накусп, Б. К., Л. Храпко — Виловдейл, Онт., Анна Андрушенко — Торонто, Онт.

По $1.00: — Л. Мулевич, Марія Йонка, Анна Бойко, Л. Мельник — Торонто, Анна Карпів — Монтреал, Кве., Н. Солонична — Сенді Лейк, Ман., А. Халанчук — Роблин, Ман., С. Кузик — Вегревил, Алта., Надія Гаврилик — Четам, Онт. $2.25, Антонія Іваночко — Лексингтон, ЗСА — $1.40.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: В. Кузьменко — Торонто, Онт.	**10**
Марія Білоус — Давфин, Ман.	**4**
Теодора Грушка — Стирджис, Саск.	**2**
Ольга Завісляк — Вінніпеґ	**2**
А. Сакундяк — Ватсон, Саск.	**1**
Ольга Васильців — Едмонтон	**1**
О. Лабюк — Принс Алберт, Саск.	**1**
Е. Щипанська — Виндзор, Онт.	**1**
Марія Сиридюк — Реджайна, Саск.	**1**
К. Паламарук — Ту Гилс, Алта.	**1**
Т. Дем'яненко — Ст. Кетеринс, Онт.	**1**
І. Світуха — Оттава, Онт.	**1**
І. М. Сторожук — Вінніпеґ	**1**
Софія Василишин — Едмонтон	**1**
Л. Остринська — Ст. Кетеринс, Онт.	**1**